

**ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ &
ΓΕΩΡΓΙΑΣ**

**“ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
«ΗΠΕΙΡΟΣ Ο.Ε.»”**

Μεταπτυχιακή Μελέτη της:
Γεωργοπούλου Μαρίας

Επιβλέπων καθηγητής: Παύλος Σπαθής

ΑΘΗΝΑ 2003

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία με θέμα την σύνταξη σχεδίου δράσης της πτηνοτροφικής επιχείρησης «Ηπειρος Ο.Ε» διεξήχθη στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, MBA, του τμήματος Αγροτικής Οικονομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Για την διεκπεραίωση της εργασίας στάθηκε πολύτιμη η βοήθεια και η καθοδήγηση του καθηγητή κ. Παύλου Σπαθή και για αυτό τον ευχαριστώ θερμά. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εκπροσώπους της πτηνοτροφικής επιχείρησης για την εξασφάλιση πραγματικών στοιχείων βοηθώντας με αυτό τον τρόπο στην διαμόρφωση μιας όσο το δυνατόν πιο ρεαλιστικής μορφής της παρούσας μελέτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

“Nobody can really guarantee the future. The best we can do is size up the chances, calculate the risks involved, estimate our ability to deal with them, and then make our plans with confidence”

Henry Ford II

Η εταιρεία «Ήπειρος Ο.Ε» είναι μια οικογενειακή επιχείρηση, που δραστηριοποιείται στο χώρο της εκτροφής κοτόπουλων (broilers) για κρεοπαραγωγή στην περιοχή της Ηπείρου. Λειτουργεί ως συνεργαζόμενος παχυντής για μεγάλη ιδιωτική επιχείρηση του κλάδου της πτηνοτροφίας. Οι συνεργαζόμενοι παχυντές συνήθως προσφέρουν την εργασία τους, καθώς και τις κτιριακές εγκαταστάσεις, τον μηχανολογικό εξοπλισμό και την θέρμανση σε μεγάλες εταιρείες του κλάδου. Οι εταιρείες (Integrators) προσφέρουν τους νεοσσούς, το μίγμα διατροφής, τα φάρμακα και τα εμβόλια. Μετά από πενήντα (50) περίπου ημέρες (διάρκεια εκτροφής), οι εταιρείες αγοράζουν τους νεοσσούς (Broilers) από τους συνεργαζόμενους παχυντές (Contract farming).

Παρ'όλο που η εταιρεία δραστηριοποιείται σε ένα προβληματικό περιβάλλον κατορθώνει να επιβιώνει. Καταλυτικό ρόλο σε αυτό το γεγονός παίζει η πείρα, οι ικανότητες καθώς και η εργατικότητα των ιδιοκτητών της. Επίσης, σημαντικό ρόλο παίζει η καλή γνώση του αντικειμένου όσο αφορά τον οικονομικό τομέα, του ενός από τους δύο ιδιοκτήτες αφού έχει τελειώσει το Τμήμα της Αγροτική Οικονομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η συγκεκριμένη πτηνοτροφική επιχείρηση έχει επιλέξει την συμβεβλημένη γεωργία, δηλαδή την εξάρτηση από κάποια μεγάλη εταιρεία του κλάδου. Έτσι δεν είναι σε θέση να επιλέγει πάντα τους όρους της συνεργασίας γιατί έχει μικρή δύναμη. Αυτού

του είδους η συνεργασία ενέχει μεγάλους επιχειρηματικούς κινδύνους για τη συγκεκριμένη επιχείρηση. Παρόλα, αυτά η επιχείρηση με την ορθή οικονομική διαχείριση ανταπεξέρχεται στο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η «Ήπειρος Ο.Ε» δεν αρκείται σε μια απλή συνέχιση της λειτουργίας της τα επόμενα χρόνια. Πρωταρχικός στόχος είναι η αύξηση του κέρδους της με περαιτέρω αύξηση της παραγωγής της, εκμεταλλεζόμενη το δυναμικό της, την εξέλιξη της τεχνολογίας, της τεχνογνωσίας, καθώς και την άψογη συνεργασία της με την εταιρεία (Integrator). Οι προβλεπόμενοι ρυθμοί ανάπτυξης των πωλήσεων της (σε αριθμό νεοσσών) υπολογίζονται στο 16% για την πενταετία 2003-2007. Επίσης, ευελπιστεί σε μια μακροχρόνια συνεργασία με την ιδιωτική εταιρεία του κλάδου. Ο στόχος αυτός είναι αρκετά φιλόδοξος αλλά εφικτός, αφ' ενός γιατί η εταιρεία διαθέτει ένα προσεκτικό και ρεαλιστικό σχέδιο δράσης που θα την βοηθήσει στην επίτευξη των παραπάνω στόχων και αφ'ετέρου οι άλλες επιχειρήσεις της ευρύτερης περιοχής κλείνουν λόγω υπερχρέωσης και κακής διαχείρισης των μονάδων τους. Η επιχείρηση έχει ακόμη σαν στόχο την παραγωγή και διάθεση υγρών πτηνών που να ικανοποιούν τις προδιαγραφές τόσο της ιδιωτικής εταιρείας όσο και του καταναλωτικού κοινού. Παράλληλα, η διαφύλαξη του περιβάλλοντος και η σωστή διαχείριση των αποβλήτων αποτελεί έναν ακόμη στόχο της εταιρείας.

Το σχέδιο δράσης της εταιρείας αποτελεί συνέχεια των μέχρι τώρα επιτυχημένων κινήσεων της, σε συνδυασμό με τις αναγκαίες βελτιώσεις και διορθωτικές ενέργειες που τυχόν χρειασθεί να γίνουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η εταιρεία «Ήπειρος Ο.Ε» όπως αναφέρθηκε στην εισαγωγή, είναι μια οικογενειακή επιχείρηση, που δραστηριοποιείται στο χώρο της εκτροφής κοτόπουλων (broilers) για κρεοπαραγωγή στην περιοχή της Ηπείρου. Λειτουργεί ως συνεργαζόμενος παχυντής για μεγάλη ιδιωτική επιχείρηση του κλάδου της πτηνοτροφίας.

Η επιχείρηση δημιουργήθηκε και ξεκίνησε να λειτουργεί το 1978 από τους γονείς των σημερινών ιδιοκτητών. Η σύσταση της εταιρείας ως Ομόρρυθμη Εταιρεία πραγματοποιήθηκε το 1995 από τους σημερινούς ιδιοκτήτες. Η έδρα της επιχείρησης καθώς και ο όγκος των παραγωγικών της εγκαταστάσεων βρίσκεται στην Ήπειρο. Όλες οι εγκαταστάσεις βρίσκονται επί ιδιόκτητων οικοπέδων και κτηρίων.

Συγκεκριμένα, ο πρώτος θάλαμος που κατασκευάστηκε το 1977 είχε διαστάσεις 50 μ*10μ (500 τ.μ). Λίγους μήνες μετά οι εκτροφές δεν πήγαν καλά και αυτό είχε ως αποτέλεσμα το κλείσιμο της επιχείρησης. Το κτήριο νοικιάστηκε ως αποθήκη για ένα χρόνο.

Το 1980, η επιχείρηση άρχισε να επαναλειτουργεί αφού προηγουμένως έλαβε χώρα μια επέκταση (230τ.μ) στον ήδη υπάρχοντα θάλαμο. Ο θάλαμος που προέκυψε από την επέκταση είχε συνολική έκταση 730τ.μ.

Στις αρχές του 1990, αγοράστηκαν επτά (7) στρέμματα γης σε τοποθεσία απομακρυσμένη από κατοικημένη περιοχή αξίας 4.079,25 €. Σε αυτή τη τοποθεσία, εκεί όπου σήμερα βρίσκεται ολόκληρη η εγκατάσταση, κατασκευάστηκε ένας θάλαμος εμβαδού 550τ.μ.

Το 1995, έχουμε επέκταση της παραπάνω μονάδας, με την προσθήκη 620τ.μ και ολοκληρώνεται η κατασκευή των συνολικά 1.170τ.μ (θάλαμος Α'). Παράλληλα, έχουμε την κατασκευή του θαλάμου Β', μονάδα συνολικού εμβαδού 1.100τ.μ. Με την κατασκευή των δύο καινούριων μονάδων, ο θάλαμος των 730τ.μ τίθεται σε υπολειτουργία (λειτουργεί μόνο σε περιόδους όπου αυξάνεται η ζήτηση για κατανάλωση

πουλερικών). Το ίδιο έτος η «Ηπειρος Ο.Ε» γίνεται ομόρρυθμη εταιρεία με την καταβολή κεφαλαίου 5.869,40€ από τους ιδιοκτήτες.

Στα τέλη του 1996, αγοράστηκαν άλλα τέσσερα στρέμματα γης αξίας 8.217,20€. Το Σεπτέμβριο του 1999, σταματά οριστικά η λειτουργία του θαλάμου των 730τ.μ και με παράλληλο πρόγραμμα μετεγκατάστασης προσθέτουμε 650τ.μ (θάλαμος Γ') στον καινούριο χώρο. Την επόμενη χρονιά αγοράστηκαν σε παρακείμενη περιοχή και άλλα τέσσερα στρέμματα γης αξίας 5.869,40€.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Η πτηνοτροφική επιχείρηση στην οποία αναφερόμαστε έχει κάποια βασικά χαρακτηριστικά:

▶ Όσο αφορά τον τρόπο εκμετάλλευσης, ανήκει στην κατηγορία των άμεσα εκμεταλλεόμενων επιχειρήσεων όπου ο παραγωγός είναι ταυτόχρονα και ιδιοκτήτης των μέσων παραγωγής.

▶ Όσο αφορά την οργάνωση των βασικών συντελεστών παραγωγής στην παραγωγική διαδικασία, αποτελεί μια εντατική εκμετάλλευση (συστηματική μορφή εκμετάλλευσης, συστηματική πτηνοτροφία).

▶ Λαμβάνοντας υπ' όψιν το συντελεστή εργασίας, η παραπάνω εκμετάλλευση είναι οικογενειακής μορφής. Αποτελεί μικρομεσαία επιχείρηση και ο διαχωρισμός γίνεται βάση στατικών κριτηρίων όπως ο αριθμός των απασχολούμενων και δυναμικών κριτηρίων όπως ο κύκλος εργασιών και ο μηχανολογικός εξοπλισμός. Οι ιδιοκτήτες εκτρέφουν μόνοι τους πουλερικά (όρνιθες) χωρίς να απασχολούν μόνιμο ή έκτατο προσωπικό. Στην επιχείρηση, κύριο πλεονέκτημα αποτελεί η προσωπική δουλειά των ιδιοκτητών. Ένα βασικό μειονέκτημά της είναι το μικρό οικονομικό μέγεθος της (μικρή διαπραγματευτική δύναμη στις αγορές και τις πωλήσεις).

▶ Η εταιρεία αποτελεί μια ομόρρυθμη εταιρεία όπου οι εταίροι ευθύνονται προσωπικά, απεριόριστα και «εις ολόκληρον» για τα τυχόν χρέη της επιχείρησης.

▶ Η παραγωγή των πτηνοτροφικών προϊόντων (αυγά, κρέας πουλερικών, νεοσσοί) συνεπάγεται ορισμένα διαδοχικά στάδια 'επεξεργασίας' πρώτων υλών (πτηνοτροφές, νεοσσοί) έως ότου το προϊόν πάρει την τελική του μορφή ως αγαθό. Σε κάθε διαδοχικό στάδιο χρησιμοποιείται ως πρώτη ύλη το προϊόν που παράχθηκε κατά το προηγούμενο στάδιο. Για παράδειγμα, οι νεοσσοί που είναι παραγωγοί των εκκολαπτηρίων,

χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη για την παραγωγή κρέατος πουλερικών, μετά την εκτροφή τους από τους πτηνοτρόφους. Η αλυσιδωτή παραγωγή (διαδοχικά παραγωγικά στάδια) μπορεί να γίνεται από την ίδια ή διαφορετική επιχείρηση. Όταν γίνεται από την ίδια έχουμε κάθετη οργάνωση (ολοκλήρωση) της παραγωγής (Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ηλείου, ΝΗΤΣΙΑΚΟΣ Α.Ε, ΦΑΓΕ-ΜΙΜΙΚΟΣ). Η «Ήπειρος Ο.Ε» λειτουργεί ως παραγωγική μονάδα που έχει σχέση με ένα μόνο στάδιο παραγωγής, αυτό της πάχυνσης πουλερικών (broilers), και ανήκει στην οριζόντια οργάνωση (ολοκλήρωση) της παραγωγής. Η επιχείρηση είναι πρωτογενούς παραγωγής δηλαδή εκτρέφονται πτηνά με σκοπό την πώληση τους σε συμβεβλημένη επιχείρηση κάθετης παραγωγής.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σημαντικό στοιχείο για την επιχείρηση μας, όπως και για κάθε επιχείρηση αποτελούν οι συντελεστές παραγωγής: έδαφος, εργασία και κεφάλαιο. Αυτοί συνδυάζονται και χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία και συνεπάγονται οικονομικές επιβαρύνσεις για την πτηνοτροφική επιχείρηση. Οι επιβαρύνσεις αυτές αποτελούν τα έξοδα παραγωγής τα οποία αναφέρονται συνήθως στην μονάδα μέτρησης ενός από τους βασικούς συντελεστές παραγωγής που είναι το ζωϊκό κεφάλαιο (π.χ. δαπάνες/όρνιθα ή κρεοπαραγωγό ορνίθιο) ή στην μονάδα μέτρησης του παραγόμενου προϊόντος (1 κιλό σωματικού βάρους κρέατος). Έτσι αναφερόμαστε σε κόστος παραγωγής αντί του όρου παραγωγικές δαπάνες ανά μονάδα προϊόντος.

Έδαφος: Παλιότερα, στην χωρική ορνιθοτροφία (εκτατική μέθοδος εκτροφής πτηνών) το έδαφος αποτελούσε το σπουδαιότερο συντελεστή παραγωγής ενώ σήμερα στην συστηματική πτηνοτροφία (εντατική μέθοδος εκτροφής) η σημασία του είναι περιορισμένη. Το έδαφος στην συγκεκριμένη πτηνοτροφική εκμετάλλευση επηρεάζει την οργάνωση και την διαχείρισή της, διότι βρίσκεται μακριά από την αγορά. Επηρεάζεται έτσι σημαντικά το κόστος μεταφοράς των πτηνοτροφών και των πουλερικών.

Εργασία: Γνωρίζουμε ότι η εργασία στο πτηνοτροφείο είτε σωματική είτε πνευματική παρουσιάζει κατά την διάρκεια της ημέρας αιχμές γιατί συνδέεται στενά με την παραγωγή. Επομένως, η οργάνωση της εργασίας έχει ως σκοπό την εξομάλυνση των αιχμών αυτών. Η εργασία όπως προαναφέρθηκε προέρχεται κυρίως από τους ιδιοκτήτες και τα μέλη της οικογενείας (ιδία εργασία) και σπάνια από εποχιακούς υπαλλήλους (ξένη εργασία). Η ξένη εργασία αφορά κυρίως την απολύμανση του χώρου, την φόρτωση των

πτηνών που προορίζονται για πάληση και τις επισκέψεις κτηνιάτρου για την υγιεινή των πουλερικών.

Η καθημερινή εργασία αποτελεί το 80% της συνολικής καταβαλλόμενης εργασίας και περιλαμβάνει διάφορες εργασίες, όπως:

- ▶ Η προσεκτική παρατήρηση των ορνίθων για την απομάκρυνση όσων από αυτών είναι ασθενείς.
- ▶ Την χορήγηση της τροφής, του νερού, των φαρμάκων, των βιταμινών και των εμβολίων. Το ποσό της εργασίας που χρειάζονται αυτές οι εργασίες εξαρτάται από το σύστημα τροφοδοσίας και παροχής νερού καθώς και από τον βαθμό αυτοματοποίησης των συστημάτων.
- ▶ Ο έλεγχος των ποτιστρών και των ταϊστρών είναι μια ακόμη σημαντική καθημερινή εργασία.
- ▶ Εξίσου σημαντική είναι και η σωστή διαχείριση της μονάδας όσο αφορά στην παροχή οδηγιών τόσο για την υγεία των πτηνών όσο και για την εκτροφή τους.

Στις εργασίες ρουτίνας περιλαμβάνονται:

- ▶ Η συντήρηση του μηχανολογικού εξοπλισμού.
- ▶ Η επισκευή των πτηνοτροφικών σκευών.
- ▶ Η διαχείριση της στρώμης.
- ▶ Η απομάκρυνση της κόπρου, στον σταβλισμό σε δάπεδο με βαθιά στρώμνη η απομάκρυνση, πραγματοποιείται στο τέλος της εκτροφής και τέλος
- ▶ Ο καθαρισμός, όπου περιλαμβάνεται το πλύσιμο και η απολύμανση των πτηνοτροφικών σκευών.

Τέλος, η ευκαιριακή εργασία περιλαμβάνει:

- ▶ Τον σταβλισμό και την εγκατάσταση των πτηνών, καθώς και
- ▶ Την απομάκρυνση τους από τους θαλάμους (φόρτωση και μεταφορά των πτηνών στο σφαγείο).

Κεφάλαιο: Οι μορφές του κεφαλαίου είναι πολλές (κτήρια, μηχανήματα, πρώτες ύλες, ρευστό χρήμα). Το κεφάλαιο διαφέρει σημαντικά από τους δύο άλλους συντελεστές παραγωγής (έδαφος και εργασία), επειδή αποτελεί το αποτέλεσμα μιας προηγούμενης δραστηριότητας της επιχείρησης.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Από τις αρχές του 1997 έως το Σεπτέμβριο του 1999, οι θάλαμοι Α', Β' και Γ' βρίσκονταν σε διαφορετικές τοποθεσίες. Ο θάλαμος Γ' των 730τ.μ βρισκόταν κοντά σε κατοικημένη περιοχή και οι άλλες δύο μονάδες (Α' και Β') σε χώρο έντεκα (11) στρεμμάτων μακριά από κατοικημένη περιοχή. Όπως αναφέρθηκε, στο δεύτερο εξάμηνο του 1999 έλαβε χώρα η μετεγκατάσταση του θαλάμου Γ' στην καινούρια τοποθεσία των έντεκα (11) στρεμμάτων. Το 2000 αγοράστηκαν και άλλα τέσσερα (4) στρέμματα γης σε παρακείμενη τοποθεσία.

Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η επιλογή της συγκεκριμένης τοποθεσίας και των υλικών κατασκευής έγινε βάση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Οι κτηριακές εγκαταστάσεις βρίσκονται μακριά από κάθε κατοικημένη περιοχή, όπου οι ελάχιστες αποστάσεις τους από αυτές, καθορίζονται με βάση την ισχύουσα νομοθεσία (πρόγραμμα μετεγκατάστασης του θαλάμου Γ' από κατοικημένη περιοχή σε νέα τοποθεσία).

Οι θάλαμοι είναι τοποθετημένοι μακριά από εστίες δημιουργίας θορύβων (εθνική οδός, κέντρα διασκέδασεων, στρατόπεδα κ.τ.λ). Παρόλα αυτά, η νέα τοποθεσία διαθέτει οδική σύνδεση ώστε να διευκολύνεται η μεταφορά των ζωοτροφών και των πουλερικών στις εγκαταστάσεις. Υπάρχει επίσης ιδιωτικός δρόμος που συνδέει τις πτηνοτροφικές μονάδες με το δημόσιο δρόμο πλάτους 6 μέτρων περίπου, ώστε να διευκολύνονται τα φορτηγά κατά την εκφόρτωση των νεοσσών και τη φόρτωση των πουλερικών προς το σφαγείο.

Μεταξύ των θαλάμων του πτηνοτροφείου υπάρχει μεγάλη απόσταση για την πρόληψη των πυρκαγιών και τη διευκόλυνση του φυσικού αερισμού στους θαλάμους.

Τέλος, η ύπαρξη νερού είναι σημαντική σε ένα πτηνοτροφείο για την υγιεινή των ζώων. Επομένως έχει εξασφαλιστεί η παροχή νερού, μέσω γεωτρήσεων, ώστε να μην έχουμε προβλήματα κατά την διάρκεια του χειμώνα (παγετός).

Παρακάτω, δίνεται σύντομη τεχνική και μηχανολογική περιγραφή των θαλάμων καθώς και οι εκσυγχρονισμοί που πραγματοποιήθηκαν μέσα στην πενταετία. Οι πίνακες κόστους των κατασκευών και του εξοπλισμού δίνονται στο παράρτημα.

Ο θάλαμος Α' είναι διαστάσεων 90μ*13μ (1.170τμ). Οι πλευρές του είναι κατασκευασμένες από τούβλα, το δάπεδο από μπετόν, τα παράθυρα από ξύλινο σκελετό

και διπλό νάυλον για μόνωση. Η οροφή αποτελείται από αλουμίνιο και υπάρχει φελιζόλ για μόνωση.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός της μονάδας Α' αποτελείται από:

I.Σύστημα τροφοδοσίας. Αυτό περιέχει σιλό χωρητικότητας δώδεκα (12) τόνων, τρεις (3) γραμμές τροφοδοσίας με πλαστικές ταΐστρες από ογδόντα έξι (86) μέτρα η κάθε μία και αυτόματο πίνακα ελέγχου της τροφοδοσίας. Επίσης, υπάρχουν τέσσερις γραμμές ποτίσματος τύπου πιπίλας (τέσσερις γραμμές των ογδόντα έξι μέτρων η κάθε μία). Η δεξαμενή παροχής νερού είναι χτισμένη από τούβλο και με στεγανό τσιμέντο για μόνωση.

II.Σύστημα θέρμανσης. Αυτό περιλαμβάνει δύο αερόθερμα πετρελαίου και έναν καυστήρα πετρελαίου.

III.Σύστημα εξαερισμού. Περιλαμβάνει δέκα ανεμιστήρες (1,40*1,40) και ένα μικρό ανεμιστήρα (1*1).

IV.Γεννήτρια παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Η γεννήτρια είναι κοινή για τους θαλάμους Α' και Β'.

V.Ηλεκτρονικός πίνακας για την αυτόματη εκκίνηση της.

VI.Σύστημα αυτόματων παραθύρων. Τα αυτόματα παράθυρα χρησιμεύουν για τον έλεγχο του περιβάλλοντος και στην περίπτωση μη εκκίνησης της γεννήτριας. Το σύστημα αυτό τοποθετήθηκε το 1999, στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού.

VII.Σύστημα δροσισμού. Το σύστημα αυτό χρησιμεύει για τη μείωση της θερμοκρασίας του περιβάλλοντος, όταν αυτή ξεπεράσει τους 38 οC. Περιλαμβάνει αντλία πίεσεως και μπέκ ψεκασμού.

VIII.Ηλεκτρικός πίνακας ελέγχου όλων των παραπάνω συστημάτων. Ο πίνακας αυτός είναι κοινός για τους θαλάμους Α' και Β'. Ο ηλεκτρονικός πίνακας προστέθηκε κατά την διάρκεια του εκσυγχρονισμού το 1999.

IX.Συναγερμός Τηλεειδοποίησης. Ο συναγερμός είναι κοινός και για τους τρεις θαλάμους (1999).

Στον θάλαμο Α' πραγματοποιήθηκαν κάποιες εργασίες τον Σεπτέμβριο του 1999 για την αλλαγή της διάταξης του εξαερισμού και την τοποθέτηση του ηλεκτρονικού πίνακα ελέγχου και του συστήματος αυτόματων παραθύρων.

Ο θάλαμος Β' είναι διαστάσεων 90μ*12,2μ (1.100τμ). Οι πλευρές είναι κατασκευασμένες από πάνελ πολυθουράνης πάχους πέντε εκατοστών, το δάπεδο από μπετόν και τα παράθυρα από μουσαμά λευκού χρώματος. Η οροφή αποτελείται από πολυεστερικό υλικό με μόνωση από υαλοβάμβακα.

Ο μηχανολογικός εξοπλισμός της μονάδας Β' είναι ίδιος με του θαλάμου Α' διαφέρει μόνο στα εξής:

I.Σύστημα τροφοδοσίας. Η δεξαμενή παροχής νερού είναι ανοξείδωτη, χωρητικότητας 3,8 κυβικών μέτρων.

II.Σύστημα θέρμανσης. Περιλαμβάνει ένα αερόθερμο προπανίου καθώς και εικοσιδύο (22) σόμπες προπανίου.

Ο Γ' θάλαμος είναι διαστάσεων 54μ*12,22μ (660τμ). Η κατασκευή του είναι ίδια με αυτή του θαλάμου Β'. Ο μηχανολογικός εξοπλισμός του θαλάμου Γ' είναι παρόμοιος με των άλλων θαλάμων. Διαφέρει στα εξής στοιχεία:

I.Σύστημα τροφοδοσίας. Αυτό περιέχει σιλό χωρητικότητας δέκα (10) τόνων, τρεις (3) γραμμές τροφοδοσίας με πλαστικές ταϊστρες από πενήντα (50) μέτρα η κάθε μία και αυτόματο πίνακα ελέγχου της τροφοδοσίας. Επίσης, υπάρχουν τέσσερις γραμμές ποτίσματος τύπου πιπίλας (τέσσερις γραμμές των πενήντα μέτρων η κάθε μία). Η δεξαμενή παροχής νερού είναι πλαστική, χωρητικότητας δύο κυβικών μέτρων.

II.Σύστημα θέρμανσης. Αυτό περιλαμβάνει δεκατρείς (13) σόμπες υγραερίου-προπανίου.

III.Σύστημα εξαερισμού. Περιλαμβάνονται έξι (6) ανεμιστήρες (1,40*1,40) και ένας (1) μικρός ανεμιστήρας (0,90*0,90).

Φωτογραφία 1: Νεοσσοί γύρω από πλαστική ταϊστρα.

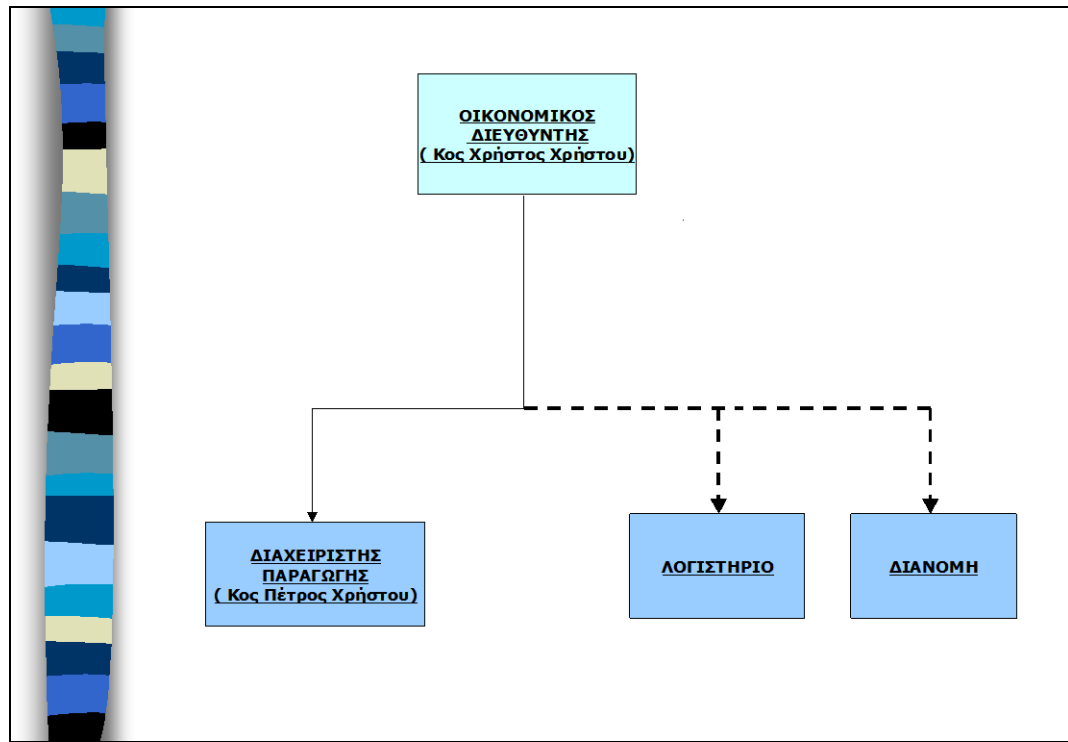

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η «Ήπειρος Ο.Ε.» αποτελεί αμιγώς οικογενειακή επιχείρηση ενώ σε περιόδους αιχμής απασχολεί εποχιακό προσωπικό. Όπως καλά γνωρίζουμε, οι μικρές επιχειρηματικές μονάδες χρειάζονται την καταβολή τεράστιας προσωπικής προσπάθειας και εργασίας. Ο Κος Χρήστος Χρήστου (ο ένας εκ των δύο ιδιοκτητών της επιχείρησης) έχει χρέη διαχειριστή των οικονομικών. Ο δεύτερος ιδιοκτήτης, Κος Πέτρος Χρήστου εκτελεί χρέη διαχειριστή της παραγωγής. Οι ιδιοκτήτες επιπλέον, εκτελούν και χρέη εργατών κατά την διάρκεια των εκτροφών. Συμπερασματικά, ο κύριος όγκος εργασίας βασίζεται στους ιδιοκτήτες και στα μέλη της οικογένειας. Η επιχείρηση για θέματα που αφορούν τη νομική της κάλυψη, την κράτηση των λογιστικών της βιβλίων και για φορολογικά ζητήματα, απασχολεί εξωτερικό λογιστή (Outsourcing).

Η οργανωτική δομή της εταιρείας είναι του τύπου της οριζόντιας μορφής. Στο παρακάτω σχήμα φαίνεται η οργανωτική δομή:

Σχήμα 1: Οργανόγραμμα υφιστάμενης κατάστασης της επιχείρησης «Ηπειρος Ο.Ε»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η προσεκτική και ακριβής καταγραφή των οικονομικών στοιχείων της κάθε εκτροφής των τελευταίων έξι χρόνων (δίνονται στο παράρτημα), η μελέτη τους, καθώς και η επεξεργασία αυτών έχει ως στόχο να εξεταστούν τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της «Ηπειρος Ο.Ε» για την περίοδο 1997-2002, δηλαδή για την περίοδο πριν την υλοποίηση του σχεδίου δράσης. Η ανάλυση έδειξε τα παρακάτω:

► Η εταιρεία ανέπτυξε έντονη επενδυτική δραστηριότητα από το 1999 και έπειτα. Σε αυτό συνετέλεσε η αυξημένη ζήτηση για κρέας πουλερικών παρ'ότι πρόσκαιρα, υπήρξε πτώση λόγω της κρίσης των διοξινών (1999). Συγκεκριμένα από τα μέσα του 1999, η εταιρεία επένδυσε ποσό περίπου 80.000€ για την μετεγκατάσταση του θαλάμου Γ' (650τ.μ) και τον εκσυγχρονισμό των υπάρχοντων θαλάμων Α' και Β'. Παράλληλα, το 2000 επιτεύχθηκε η αγορά τεσσάρων (4) στρεμμάτων γης αξίας 5.869,40€. Οι προσπάθειες αυτές επέκτασης και εκσυγχρονισμού θα ολοκληρωθούν με το παρόν επιχειρηματικό σχέδιο για τη βελτίωση και επέκταση της παραγωγής της επιχείρησης.

► Οι επενδύσεις που έλαβαν χώρα στόχευαν και κατάφεραν να εξασφαλίσουν για την εταιρεία:

- Σημαντική αύξηση της παραγωγικότητας της.
- Σταθερή κερδοφορία.
- Την εμπιστοσύνη της ιδιωτικής εταιρείας με την οποία συνεργάζεται για την παραγωγή πουλερικών άριστης ποιότητας.

Από την ανάλυση του κύκλου εργασιών της υφιστάμενης μονάδας (πίνακας 1) τα παραπάνω ποιοτικά στοιχεία που αναφέραμε μεταφράζονται σε αριθμούς ως εξής. Οι πωλήσεις το 2002 ανέρχονταν σε 699.335,92€ δηλαδή 2,9 φορές πάνω από το 1997.

Η τιμή πωλήσεως ανά κιλό ζώντος βάρους παρέμεινε σταθερή τα έτη 1999 έως 2001. Το 2002 αυξήθηκε κατά 6% σε σχέση με το 2001 και κατά 16% από το οικονομικό έτος 1997. Για κάθε οικονομικό έτος, έχουν υπολογιστεί οι τιμές των κυριότερων κόστων παραγωγής ανά πτηνό. Παρατηρούμε μια αύξηση της τιμής των φυραμάτων ανά κιλό το

2002 της τάξεως περίπου του 6,5% σε σχέση με το 2001. Η τιμή αγοράς του νεοσσού αυξάνεται περίπου κατά 5,5% το 2002 σε σχέση με το 2001.

Με τον πίνακα 2 μπορούμε να υπολογίσουμε την αύξηση της παραγωγής σε ποσοστό επί τοις εκατό για την εξαετία 1997-2002. Παρατηρούμε μια αρνητική μεταβολή στην παραγωγή το 1999, γεγονός που οφείλεται στο ότι είχαμε μόνο τέσσερις εκτροφές σε σχέση με το 1998 και στο μικρό αριθμό εκτρεφόμενων πτηνών λόγω της μειωμένης ζήτησης πουλερικών από τους καταναλωτές εξαιτίας της κρίσης των διοξινών. Ακόμη παρατηρούμε μία μείωση του ρυθμού αύξησης της παραγωγής το 2002 σε σχέση με το 2001 και αυτό γιατί οι εκτροφές του 2002 δεν πήγανε καλά λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών που επικράτησαν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Ετήσια μεταβολή % στην παραγωγή των πουλερικών τα έτη 1997 έως 2002.

Έτη	1997-1998	1998-1999	1999-2000	2000-2001	2001-2002
Μεταβολή στην παραγωγή (σε χιλ.)	30.001	-(16.815)	33.160	56.066	67.581
Ποσοστό %	26,40%	-(11,70)%	26,14%	35,00%	31,30%

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Ανάλυση Κύκλου Εργασιών Υφιστάμενης Μονάδας

	Έτος 1997	Έτος 1998	Έτος 1999	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002
Μ.Ο Τιμή Πωλήσεως ανά κιλό ζώντος βάρους	0,87 €	0,94 €	0,95 €	0,95 €	0,95 €	1,01 €
Σύνολο Πωλήσεων σε ζων βάρος (κιλά)	270.260	346.020	305.160	387.180	553.486	693.944
Αξία Πωλήσεων (ποσά σε ευρώ)	235.126,20 €	326.495,40 €	289.902,00 €	367.821,00 €	524.947,04 €	699.335,92 €
Σύνολο Πωλήσεων σε αριθμό πτηνών	113.672	143.673	126.858	160.018	216.084	283.665
Μ.Ο Τιμή φυράματος ανά κιλό	0,26 €	0,29 €	0,29 €	0,29 €	0,30 €	0,32 €
Μ.Ο Τιμή αγοράς νεοσσού	0,29 €	0,36 €	0,37 €	0,37 €	0,37 €	0,39 €
Μ.Ο Τιμή Φαρμάκων-Εμβολίων-Βιταμινών ανά πτηνό	0,08 €	0,08 €	0,06 €	0,05 €	0,05 €	0,05 €
Μ.Ο. Τιμή Φορτωτικών & Μεταφοράς ανά πτηνό	0,01 €	0,01 €	0,02 €	0,02 €	0,02 €	0,03 €
Μέσο βάρος ανά πτηνό (κιλά)	2,38	2,41	2,41	2,42	2,56	2,45
Αριθμός Εκτροφών ετησίως	4	5	4	4	5	6
Κατανάλωση φυράματος (κιλά) ανά πτηνό	4,84	4,86	4,68	4,49	4,80	4,68
Μ.Ο κατανάλωσης φυράματος (κιλά) ανά πτηνό						4,73
Μ.Ο. Αύξησης Βάρους πτηνών (εξαετία)						2,44
Μ.Ο εκτροφών (εξαετία)						4,7
Μ.Ο Πωλήσεων σε Αριθμό Πτηνών (εξαετία)						173.995

➤ Στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 3) δίνεται λεπτομερώς η ανάλυση του συνολικού κόστους παραχθέντων προϊόντων για την εξαετία 1997-2002. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα οι αγορές των φυραμάτων και των νεοσσών είναι οι βασικές κατηγορίες που διαμορφώνουν το συνολικό κόστος στην παραγωγή κρεοπαραγωγών ορνιθίων. Μάλιστα, οι αγορές των φυραμάτων και των νεοσσών ως ποσοστό επί του συνολικού κόστους εμφανίζουν μια προοδευτική αύξηση και από 76,68 % που είναι το 1997 αυξάνονται σε 84,17% το 2002. Κατά μέσο όρο λοιπόν τα φυράματα και οι νεοσσοί μέσα στην εξαετία συμβάλλουν κατά 80,50% στο συνολικό κόστος παραγωγής των κρεοπαραγωγών ορνιθίων. Η παραπάνω αύξηση οφείλεται στην προοδευτική ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων της εταιρείας (επέκταση στον αριθμό των εκτρεφόμενων πτηνών) ειδικά μετά τον εκσυγχρονισμό και την κατασκευή του καινούριου θαλάμου το 1999.

Από τις υπόλοιπες κατηγορίες αξιοσημείωτες μεταβολές παρουσιάζουν τα έξοδα για φάρμακα, εμβόλια και βιταμίνες καθώς και για καύσιμα. Την χειμερινή περίοδο 2001–2002, η επιχείρηση αύξησε κατακόρυφα τις δαπάνες της. Οι δαπάνες αυτές μοιράστηκαν κατά κύριο λόγο για την προμήθεια προπανίου και πετρελαίου και κατά δεύτερο λόγο για την αγορά αντιβιοτικών. Έγινε μια τεράστια προσπάθεια, όχι μόνο οικονομική, για να επιτευχθεί πιο σωστός εξαερισμός κυρίως στους δύο μεγαλύτερους θαλάμους Α' και Β', χωρίς όμως το επιθυμητό αποτέλεσμα. Ως αποτέλεσμα του κακού αερισμού, είχαμε την ασθένεια των πουλερικών, για την αντιμετώπιση της οποίας οδηγηθήκαμε σε αυξημένη χρήση αντιβιοτικών. Όμως, παρ'όλη τη χρήση των αντιβιοτικών στάθηκε αδύνατο να επαναφέρουμε τα πτηνά σε μια υγιή κατάσταση. Έτσι παρατηρήθηκε αυξημένη θνησιμότητα των πουλερικών με συνέπεια τα οικονομικά αποτελέσματα της περιόδου αυτής να είναι φτωχά. Στις υπόλοιπες εκτροφές του 2002 παρατηρούμε μείωση στη χρήση των φαρμάκων - αντιβιοτικών και εμβολίων, αλλά μια αρκετά υψηλή, σε σχέση με τις καιρικές συνθήκες, δαπάνη για την αγορά καυσίμων.

Πίνακας 3: Ανάλυση Κόστους Πωληθέντων την Εξαετία 1999-2002

ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ (Ποσά σε ευρώ)	ΕΤΗ					
	Έτος 1997	Έτος 1998	Έτος 1999	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002
Φυράματα	145.986,35	209.452,85	184.010,80	226.648,60	327.544,90	433.746,24
Νεοσσοί	34.191,00	54.425,50	50.209,00	64.491,00	84.591,50	112.250,00
Φάρμακα-Εμβόλια-Βιταμίνες	9.418,24	11.644,94	8.075,42	7.754,88	11.606,33	14.722,35
Απολύμανση	-	-	-	205,44	269,99	117,00
Στρώμνη	164,81	519,80	518,85	887,46	1.222,49	2.006,43
Αμοιβές προσωπικού παραγωγής με το σύνολο των επιβαρύνσεων τους	15.650,00	16.210,00	16.962,50	17.555,00	18.345,00	18.835,00
Λοιπές αμοιβές & έξοδα τρίτων παραγωγής (φορτωτικά)	1.598,14	2.108,19	1.963,41	2.699,21	4.844,12	8.785,34
Έξοδα Λογιστηρίου	880,45	906,85	961,26	1.018,95	1.080,10	1.144,90
Φόροι-Τέλη	2.510,10	3.605,45	2.603,40	2.752,60	4.104,75	5.872,03
Ηλεκτρική Ενέργεια παραγωγής	1.370,00	1.766,22	1.559,50	2.214,71	2.271,50	2.329,74
ΟΤΕ	440,20	475,42	465,42	501,85	530,00	558,25
Καύσιμα παραγωγής	1.261,93	1.394,03	1.438,01	1.863,55	3.462,95	11.419,49
Έξοδα συντήρησης:καθαρισμός κτηρίου	1.173,91	1.467,35	1.349,96	1.878,20	2.347,75	2.817,75
Αγορά Ανταλλακτικών & συντήρησης	735,65	1.051,56	968,00	1.151,56	1.350,00	1.468,00
Έξοδα δόσης δανείου από Α.Τ.Ε	-	-	3.910,60	7.766,14	7.766,14	6.399,81
Έξοδα μεταφορών	366,85	514,40	470,00	558,00	719,02	943,30
Αποσβέσεις παγίων παραγωγής	19.214,59	19.839,68	22.330,49	25.485,39	25.596,31	25.596,31
Συνολικό κόστος	234.962,22	325.382,24	297.796,62	365.432,54	497.652,85	648.711,94
Ποσοστό συμμετοχής α'υλών % του συνολικού κόστους	76,68%	81,10%	78,65%	79,67%	82,82%	84,17%
Μ.Ο. ΣΥΝ.ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΞΑΕΤΙΑΣ						394.989,74 €

Τον Σεπτέμβριο του 1999 για τη μετεγκατάσταση του θαλάμου Γ' πάρθηκε δάνειο από την ΑΤΕ ύψους 41.085,85€, διάρκειας δέκα ετών, με επιτόκιο 13%. Οι τοκοχρεωλυτικές δόσεις κανονίστηκαν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Τοκοχρεωλυτικές Δόσεις από ΑΤΕ

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΟΚΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
12/99	1.232,70	2.677,90	3910,6
12/00	2.585,23	5.180,91	7766,14
12/01	2.921,31	4.844,83	7766,14
12/02	3.301,08	4.465,06	7766,14
12/03	3.730,22	4.035,92	7766,14
12/04	4.215,15	3.550,99	7766,14
12/05	4.763,12	3.003,02	7766,14
12/06	5.382,32	2.383,82	7766,14
12/07	6.082,03	1.684,11	7766,14
12/08	6.872,68	893,46	7766,14
ΣΥΝΟΛΑ	41.085,84	32.720,02	73.805,86

Αργότερα, στις αρχές του 2002 και για το υπόλοιπο των δόσεων (εφτά δόσεις) έγινε καινούριος διακανονισμός, προσαρμοσμένος στα καινούρια επιτόκια δανείων με 7,12%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 : Τοκοχρεωλυτικές Δόσεις προσαρμοσμένες με νέο επιτόκιο από ΑΤΕ

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΤΟΚΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
12/02	3.954,33	2.445,48	6.399,81
12/03	4.235,88	2.163,93	6.399,81
12/04	4.537,48	1.862,33	6.399,81
12/05	4.860,55	1.539,27	6.399,81
12/06	5.206,62	1.193,20	6.399,81
12/07	5.577,33	822,48	6.399,81
12/08	5.974,42	425,38	6.399,81
ΣΥΝΟΛΑ	34.346,61	10.452,07	44.798,68

Η δαπάνη για συντήρηση και επισκευές συμμετέχει σε μικρό ποσοστό στο συνολικό

κόστος. Αντιπροσωπεύει την εργασία και τα υλικά που απαιτούνται για την συντήρηση των κτιριακών εγκαταστάσεων και του μηχανολογικού εξοπλισμού (κτίρια, ταϊστρες, ποτίστρες). Συνήθως οι επισκευές γίνονται από τους ιδιοκτήτες της επιχείρησης.

Ο υπολογισμός της φορολογίας βασίστηκε στον τρόπο με τον οποίο φορολογούνται οι εταιρείες Ο.Ε. Η εφορία, όσο αφορά τις πτηνοτροφικές επιχειρήσεις, έχει δύο τρόπους υπολογισμού του καθαρού κέρδους το οποίο και φορολογεί:

- A) Παίρνει τις πωλήσεις (ποσά σε ευρώ) της επιχείρησης και το πολλαπλασιάζει με 6% ή
- B) Παίρνει τον αριθμό των πτηνών που πουλήθηκαν και το πολλαπλασιάζει με ένα καθορισμένο ποσό που θεωρεί κέρδος ανά πτηνό.

Όποιο ποσό από τα δύο είναι μεγαλύτερο, αυτό θα φορολογηθεί με τον τρόπο που θα περιγράψουμε παρακάτω.

Έστω το οικονομικό έτος 2002, στο οποίο οι πωλήσεις μας ανήρθαν σε 699.335,92€ και ο αριθμός των πτηνών που πουλήσαμε σε 283.665. Η τιμή που έχει ορίσει η εφορία ως κέρδος για κάθε πτηνό είναι 0,14 €. Έτσι έχω:

- ο $699.335,92 * 0,06 = 41.960,155$ € ή
- ο $283.665 * 0,14 = 39.713,1$ €.

Η εταιρεία θα φορολογηθεί για το ποσό των 41.960,155 €. Το ποσό αυτό θα πολλαπλασιαστεί επί 50%. Το ένα ποσό που θα προκύψει θα φορολογηθεί με συντελεστή 25% και θα βαρύνει την επιχείρηση και το άλλο ποσό θα μοιραστεί δια δύο στους ιδιοκτήτες της επιχείρησης (αντιπροσωπεύει το καθαρό κέρδος ανά ιδιοκτήτη για την εφορία) και θα φορολογηθεί με βάση την φορολογία φυσικών προσώπων. Έχω λοιπόν $41.961,355 * 0,50 = 20.980,078$ €. Η εφορία λοιπόν θα πολλαπλασιάσει το παραπάνω ποσό με 25% δηλαδή $20.980,678 * 0,25 = 5.245,02$ €. Με αυτό το ποσό θα φορολογηθεί η εταιρεία σαν Ο.Ε.

Παραμένει να φορολογηθούν και οι ιδιοκτήτες σαν φυσικά πρόσωπα. Το ποσό των 41.960,155€ το διαιρώ στα τέσσερα και έχω 10.490,039€ καθαρό κέρδος για τον κάθε ιδιοκτήτη. Για το οικονομικό έτος 2002 το μη φορολογούμενο ποσό ανέρχεται σε 7.400€. Για τα πρώτα 1.000€ ο συντελεστής φορολογίας είναι 5%, για τα επόμενα 5.000€ 15% κ.τ.λ. Άρα, ο κάθε ιδιοκτήτης δε θα φορολογηθεί για τα 7.400€ αλλά για τα υπόλοιπα 3.090,039€. Τα $1.000 * 0,05 = 50$ € και τα υπόλοιπα $2.090,039 * 0,15 = 313,50$ €.

Συνολικά, η επιχείρηση θα φορολογηθεί με το ποσό των 5.872.03€ για το 2002.

Οι αμοιβές των ιδιοκτητών υπολογίστηκαν με βάση τα ισχύοντα ημερομίσθια. Η γεωργική εργασία θεωρείται τεκμαρτή και είναι δύσκολο να υπολογισθεί και να αξιολογηθεί με ακρίβεια. Οι ιδιοκτήτες είναι ασφαλισμένοι στον Ο.Γ.Α γιατί θεωρούνται κατά κύριο επάγγελμα αγρότες αφού κατέχουν γεωργική εκμετάλλευση. Στους υπολογισμούς εφαρμόστηκε σύστημα πενθήμερης εβδομαδιαίας εργασίας, κατά την διάρκεια όλου του χρόνου και υπολογίστηκαν δεκατέσσερις μισθοί (δώδεκα μήνες και δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα). Ο ένας εκ των δύο ιδιοκτητών λαμβάνεται στις αρχές του 1997 ως ανειδίκευτος μισθωτός και ο άλλος ως Προϊστάμενος Παραγωγής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6 : Ετήσιες Αμοιβές Προσωπικού

<i>Αμοιβές Προσωπικού</i>	<i>ΕΤΗ</i>					
	1997	1998	1999	2000	2001	2002
<i>Ποσά σε €</i>						
<i>Εργάτης</i>	6.670,00	6.915,00	7.440,00	7.665,00	8.175,00	8.385,00
<i>Προϊστάμενος Παραγωγής</i>	8.980,00	9.295,00	9.522,50	9.890,00	10.170,00	10.450,00

Τα πάγια στοιχεία που αποσβένονται είναι οι κτηριακές εγκαταστάσεις και ο αντίστοιχος εξοπλισμός τους. Όσο αφορά τον υπολογισμό των ετήσιων αποσβέσεων πρέπει να επισημάνουμε ότι αυτές υπολογίζονται επί της αξίας κτήσεως των παγίων. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόστηκε η μέθοδος σταθερής απόσβεσης ενώ ο συντελεστής που χρησιμοποιήθηκε για το μηχανολογικό εξοπλισμό είναι 12% και για τα κτήρια 8%. Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Παρακάτω παρουσιάζεται αναλυτικά ο υπολογισμός των αποσβέσεων για την εξαετία 1997-2002.

ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ: Η περίφραξη των έντεκα (11) στρεμμάτων έλαβε χώρα στα μέσα του 1997. Η αξία κατασκευής υπολογίστηκε στα 10.418,20€. Μέσα στο 1997 αποσβέσαμε το παρακάτω ποσό σε εξαμηνιαία περίοδο $10.418,20 \cdot 0,06 = 625,09€$ και κάθε έτος από το 1998 έως το 2004 ποσό ίσο με $10.418,20 \cdot 0,12 = 1250,18€$ και τέλος το έτος 2005 το ποσό των 937,60€.

Το 2000 πραγματοποιήθηκε η αγορά γης (τέσσερα στρέμματα), στην οποία κατασκευάστηκε περίφραξη αξίας 1.848,56€. Αρχίσαμε να υπολογίζουμε την απόσβεση από το τελευταίο εξάμηνο του 2000. Το πόσο της απόσβεσης είναι ίσο με $1.848,56 \cdot 0,06 = 110,91€$ για το 2000 και στην συνέχεια από το 2001 έως το 2007 το ποσό των 221,83€ ετησίως και το 2008 το ποσό των 166,40€.

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟ ΜΕΣΟ: Το μεταφορικό μέσο είναι ένα μεταχειρισμένο αγροτικό που

εξυπηρετεί στην μετακίνηση των ιδιοκτητών από το σπίτι στην επιχείρηση καθώς και στην μεταφορά φαρμάκων – εμβολίων – βιταμινών και άλλων ειδών που χρειάζονται κατά την διάρκεια των εκτροφών. Αγοράστηκε το 1990 στην τιμή των 1.467,35€. Η απόσβεση για τα έτη 1990 έως 1998 ανέρχεται σε $1.467,35 \times 0,12 = 176,08\text{€}$ και το 1999 σε $1.467,35 \times 0,04 = 58,70\text{€}$ (α' τρίμηνο του 1999).

ΘΑΛΑΜΟΣ Α': Ο θάλαμος αυτός κατασκευάστηκε ο μισός το 1990 και ο υπόλοιπος (προέκταση) το 1995 ενώ στα μισά του 1999 έλαβε χώρα εκσυγχρονισμός στον υπάρχοντα εξοπλισμό.

Οι αποσβέσεις εδώ υπολογίστηκαν ξεχωριστά για κάθε καινούριο τμήμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Υπολογισμός Αποσβέσεων για το Θάλαμο Α'

Έτος Κατασκευής	Αξία (σε ευρώ)	Συντ/στης απόσβεσης	Αποσβέσεις		Τελευταίες αποσβέσεις
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1990	32.717,68 €	0,08		2.617,41 €	1.308,71 €
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1995	32.717,68 €	0,08		2.617,41 €	1.308,71 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1990	12.362,44 €	0,12		1.483,49 €	494,50 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1995	12.362,44 €	0,12		1.483,49 €	494,50 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1999	3.747,08 €	0,12	224,82 €	449,65 €	374,71 €

Στον εξοπλισμό που προστέθηκε στο δεύτερο εξάμηνο του 1999, υπολογίστηκαν οι αποσβέσεις στο εξάμηνο δηλαδή $3.747,08 \times 0,06 = 224,82\text{€}$. Οι τελευταίες αποσβέσεις αναφέρονται στις τελευταίες χρονιές, που διαφέρουν για κάθε τμήμα.

ΘΑΛΑΜΟΣ Β': Ο θάλαμος Β' κατασκευάστηκε εξ' ολοκλήρου στις αρχές του 1995.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: Υπολογισμός Αποσβέσεων για το Θάλαμο Β'

ΘΑΛΑΜΟΣ Β'	Αξία (σε ευρώ)	Συντ/στης απόσβεσης	Αποσβέσεις		Τελευταίες αποσβέσεις
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1995	85.865,36 €	0,08		6.869,23 €	3.434,61 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1995	27.853,26 €	0,12		3.342,39 €	1.114,13 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1999	1.469,76 €	0,12	88,19 €	176,37 €	146,98 €

ΘΑΛΑΜΟΣ Γ': Ο θάλαμος Γ' κατασκευάστηκε εξ' ολοκλήρου το 1999.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: Υπολογισμός Αποσβέσεων για το Θάλαμο Γ'

ΘΑΛΑΜΟΣ Γ'	Αξία (σε ευρώ)	Συντ/στης απόσβεσης	Αποσβέσεις		Τελευταίες αποσβέσεις
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ 1999	51.255,15 €	0,08	2.050,21 €	4.100,41 €	0 €
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ 1999	20.566,13 €	0,12	1.233,97 €	2.467,94 €	2.056,61 €

► Παρακάτω, παρατίθεται ο πίνακας 10, με τους λογαριασμούς των αποτελεσμάτων χρήσης της υφιστάμενης μονάδας. Στον πίνακα αυτό, στη δεύτερη γραμμή παρουσιάζεται το συνολικό κόστος πωληθέντων. Στο κόστος πωληθέντων περιλαμβάνονται έξοδα για πρώτες ύλες, έξοδα κίνησης-λειτουργίας (καύσιμα, ηλεκτρική ενέργεια), λοιπές δαπάνες παραγωγής/φάρμακα, εμβόλια, βιταμίνες, στρώμνη, απολύμανση, ημερομίσθια ιδιοκτητών.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι τα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης αναφέρονται στα αποθεματικά κεφάλαια της επιχείρησης. Αυτά προέρχονται κυρίως από κεφαλαιοποίηση μέρους των αμοιβών (30%) και από άλλες γεωργικές δραστηριότητες των ιδιοκτητών (εισπράξεις από πωλήσεις γεωργικών προϊόντων, από πωλήσεις στοιχείων του παγίου κεφαλαίου, από ενοικιάσεις παγίου κεφαλαίου, εξωγεωργικό εισόδημα σε μετρητά, τόκοι καταθέσεων και διάφορες επιδοτήσεις -αποζημιώσεις).

Τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας περιλαμβάνουν τα έξοδα λογιστηρίου. Η επιχείρηση απασχολεί λογιστή για την τήρηση των βιβλίων της και διάφορα φορολογικά ζητήματα. Τα έξοδα Λειτουργίας και Διαθέσεως αφορούν την φόρτωση των πτηνών καθώς και την συνεχή τηλεφωνική επικοινωνία με την εταιρεία για αναφορά των προόδων των εκτροφών.

Στα κέρδη μετά φόρων, παρατηρούμε ότι το 1999 η κερδοφορία είναι αρνητική. Αυτό οφείλεται στην αύξηση του κόστους των πρώτων υλών σε σχέση με το 1998, στο μικρό αριθμό εκτρεφόμενων πτηνών, στην αύξηση των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων εξαιτίας της απόκτησης παγίων στοιχείων, στην επιβάρυνση της εταιρείας με τους τόκους του δανείου και επιπλέον στην μείωση της κατανάλωσης κρέατος πουλερικών από το καταναλωτικό κοινό για διατροφικούς λόγους. Παρατηρείται σημαντική αύξηση στα κέρδη μετά φόρων στις χρονιές μετά το 2000, με αποτέλεσμα μέσα σε τρία χρόνια να εξαπλασιαστούν. (Αύξηση κερδών κατά 470%)

Τέλος το συσσωρευτικό αποτέλεσμα χρήσεων κάθε χρονιάς, προκύπτει αν στα κέρδη μετά φόρων προσθέσουμε το υπόλοιπο κερδών προηγούμενων χρήσεων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης Υφιστάμενης Μονάδας

Ποσά σε ευρώ	ΕΤΗ					
	Έτος 1997	Έτος 1998	Έτος 1999	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (πωλήσεις)	235.126,20	326.495,40	289.902,00	367.821,00	524.947,04	699.335,92
Μείον : Κόστος πωληθέντων	210.318,74	298.446,65	265.562,04	325.208,40	453.731,43	600.355,30
ΜΕΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	24.807,46	28.048,75	24.339,96	42.612,60	71.215,61	98.980,62
Πλέον : Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	5.047,00	5.371,50	5.791,63	5.943,50	6.507,95	7.656,56
ΣΥΝΟΛΟ	29.854,46	33.420,25	30.131,59	48.556,10	77.723,56	106.637,18
Μείον : Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	880,45	906,85	961,26	1.018,95	1.080,10	1.144,90
Έξοδα λειτουργίας - διαθέσεως	2.038,34	2.583,61	2.428,83	3.201,06	5.374,12	9.343,59
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	26.935,67	29.929,79	26.741,50	44.336,09	71.269,34	96.148,69
Πλέον : Έσοδα από δάνεια τραπεζών						
Μείον : Λοιπές δαπάνες						
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ, ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	26.935,67	29.929,79	26.741,50	44.336,09	71.269,34	96.148,69
Μείον : Χρεωστικοί τόκοι	-	-	2.677,90	5.180,91	5.180,91	2.445,48
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	26.935,67	29.929,79	24.063,60	39.155,18	66.088,43	93.703,21
Μείον: Αποσβέσεις	19.214,59	19.839,68	22.330,49	25.485,39	25.596,31	25.596,31
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	7.721,08	10.090,11	1.733,11	13.669,79	40.492,12	68.106,90
Μείον: Φόρος εισοδήματος	2.510,10	3.605,45	2.603,40	2.752,60	4.104,75	5.872,03
ΚΕΡΔΗ μετά φόρων	5.210,98	6.484,66	-870,29	10.917,19	36.387,37	62.234,87
Πλέον: Υπόλοιπο κερδών προηγούμενων χρήσεων	11.738,81	16.949,79	23.434,45	22.564,16	33.481,35	69.868,72
Συσσωρευτικό αποτέλεσμα χρήσεων	16.949,79	23.434,45	22.564,16	33.481,35	69.868,72	132.103,59

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 11, το κόστος πωληθέντων για την περίοδο 1997-2002, αντιστοιχεί κατά μέσο όρο στο 89,45% του ετήσιου κύκλου εργασιών. Επιπρόσθετα αναφέρουμε ότι από το έτος 1999 έως το 2002, το κόστος πωληθέντων ως ποσοστό % του κύκλου εργασιών σημειώνει μείωση της τάξεως του 2,56% γεγονός που οφείλεται στη μείωση των κόστων παραγωγής ανά πτηνό.

Τα έξοδα λειτουργίας (διοικητικής λειτουργίας και διαθέσεως των προϊόντων) αποτελούν το 1,51% κατά μέσο όρο του ετήσιου κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Η συγκεκριμένη επιχείρηση έχει λίγα έξοδα για οργάνωση και προώθηση των πωλήσεων αφού διαθέτει τα προϊόντα της σε συγκεκριμένη επιχείρηση του κλάδου.

► Το 2000 η εταιρεία αποτιμήθηκε από την εφορία, και η αξία της ανέρχεται σε 322.817,31€.

► Η εταιρεία εμφάνισε άνοδο του κύκλου εργασιών της κατά την εξαετία 1997-2002 που ουσιαστικά αποτελεί και το αρχικό διάστημα λειτουργίας της. Στο πίνακα 12, προκύπτει ότι η ανάπτυξη του κύκλου εργασιών της εταιρείας για το 1998 ανέρχεται σε 33,86% ενώ για το έτος 1999 παρατηρείται μείωση του κύκλου εργασιών σε σχέση με το 1998 κατά 11.21%. Αυτό οφείλεται στο μικρό αριθμό εκτροφών λόγω εξωτερικών συνθηκών (Διατροφική κρίση εξαιτίας των διοξινών). Τις επόμενες χρονιές, σημειώνεται ανάπτυξη του κύκλου εργασιών η οποία ανέρχεται σε 26,88% για το 2000, σε 42,72% για το 2001 και σε 33,22% για το 2002. Η προοδευτική αύξηση του κύκλου εργασιών οφείλεται στην αύξηση της παραγωγής και στην αυξημένη ζήτηση για κρέας πουλερικών από τους καταναλωτές για διατροφικούς λόγους (οι γιατροί συνιστούν την κατανάλωση άσπρου κρέατος). Το έτος 2002, ο κύκλος εργασιών παρουσιάζει πτώση κατά 9,5% σε σχέση με το 2001 και αυτό οφείλεται αφ' ένος στις δυσμενείς καιρικές συνθήκες που επικράτησαν το χειμώνα του 2002 με αποτέλεσμα την αυξημένη θνησιμότητα των πουλερικών και αφ' ετέρου στους πειραματισμούς των ιδιοκτητών για ποιοτικότερη παραγωγή κρέατος.

Η ανάπτυξη αυτή οφείλεται στην ιδιαίτερα σκληρή δουλειά των ιδιοκτητών της εταιρείας και στις ιδιαίτερες ικανότητες τους να συντονίζουν μια σειρά δραστηριοτήτων απαραίτητων για τη σωστή λειτουργία των εκτροφών.

Το μεικτό περιθώριο κέρδους εμφανίζεται στον ίδιο πίνακα. Για τον υπολογισμό του χρησιμοποιήσαμε τα ποσά που προκύπτουν από τον πίνακα 10 (Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης Υφιστάμενης Μονάδας). Ο δείκτης προκύπτει από την διαίρεση του μεικτού κέρδους της εκμετάλλευσης με τις πωλήσεις κάθε έτους. Από το οικονομικό έτος

2000 και μετά, παρατηρείται αύξηση στο περιθώριο μεικτού κέρδους σε αντίθεση με τις προηγούμενες χρονιές (1997–1999) όπου σημειώνεται μείωση στο περιθώριο μεικτού κέρδους. Η μείωση αυτή που εμφανίζεται μεταξύ των ετών 1997-1999 πιθανόν να οφείλεται στο γεγονός ότι το κόστος αγοράς των φυραμάτων και νεοσσών (αΰλων) αυξήθηκε κατά 11,6% και 27,6% αντίστοιχα από το 1997 έως το 1999, ενώ η τιμή πώλησης αυξήθηκε το 1999 μόνο κατά 9,2% σε σχέση με το 1997. Επίσης, οφείλεται και στο γεγονός ότι η παραγωγή ήταν μειωμένη το έτος 1999 αφού τότε εμφανίζεται το μικρότερο περιθώριο μικτού κέρδους.

Ο επόμενος δείκτης που εξετάζουμε είναι το καθαρό κέρδος σαν ποσοστό επί των πωλήσεων (Περιθώριο Καθαρού Κέρδους). Για τον υπολογισμό του δείκτη αυτού χρησιμοποιήθηκε ο πίνακας 10. Σαν καθαρά κέρδη πήραμε τα κέρδη προ φόρων, τα οποία και διαιρέσαμε με τις αντίστοιχες πωλήσεις. Ο δείκτης αυτός επηρεάζεται από τις μεταβολές στις γενικές δαπάνες της «Ηπειρος Ο.Ε». Ο δείκτης παρουσιάζεται μειωμένος το 1999 όπου εμφανίζεται το χαμηλότερο περιθώριο μεικτού κέρδους. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους. Αρχικά, το 1999 πάρθηκε δάνειο ύψους 41.085,84€ το οποίο αν και παρουσιάζεται ως εισροή στο ταμείο της «Ηπειρος Ο.Ε» στην ουσία επιβαρύνει αφού πρόκειται για εξωτερικό δανεισμό. Επομένως, τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο η εταιρεία αρχίζει να επιβαρύνεται από τους τόκους των δανείων (εξόφληση δανείου). Επίσης, σημαντικό είναι το γεγονός, ότι εκτός από την αύξηση στα κόστη παραγωγής, αυξηθήκανε και τα έξοδα λειτουργίας, γεγονός που συμβάλλει στο μικρό δείκτη. Τις επόμενες χρονιές, το περιθώριο καθαρού κέρδους αυξάνεται, βέβαια όχι τόσο όσο το περιθώριο μεικτού κέρδους γεγονός που οφείλεται στην αύξηση των αποσβέσεων που επιβαρύνουν την εταιρεία, στην επιβάρυνση από τους τόκους των δανείων καθώς και στην αύξηση των εξόδων λειτουργίας της επιχείρησης «Ηπειρος Ο.Ε».

Στην Τρίτη γραμμή του πίνακα 12, υπολογίζουμε την αποδοτικότητα των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης. Χρησιμοποιήθηκε πάλι ο πίνακας 10 για τον υπολογισμό του δείκτη. Σαν καθαρά κέρδη χρησιμοποιήθηκαν τα κέρδη προ φόρων και ως ίδια κεφάλαια της εταιρείας το συσσωρευτικό αποτέλεσμα κάθε έτους συν το ποσό των 5.869,40€ που αντιστοιχεί στο αρχικό κεφάλαιο που καταβλήθηκε από τους ιδιοκτήτες κατά την ίδρυση της «Ηπειρος Ο.Ε». Η εταιρεία για να στηρίξει τους εκσυγχρονισμούς και την μετεγκατάσταση πήρε δάνειο ύψους 41.085,84€ το 1999. Η υψηλή μόχλευση αντικατοπτρίζεται στον ιδιαίτερα ψηλό λόγο

ξένων προς ίδια κεφάλαια που ανέρχεται σε 1,45 $\{(41.085,84/28433,56)*100\}$. Το ποσό στον αριθμητή αφορά το δάνειο και το ποσό στον παρονομαστή τα ίδια κεφάλαια το οικονομικό έτος 1999). Άλλωστε σε αυτή οφείλεται και η χαμηλή απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης το ίδιο έτος. Το δάνειο επηρεάζει τα καθαρά κέρδη της εταιρείας χωρίς στην περίπτωση του δείκτη αυτού να περιλαμβάνονται στον παρονομαστή του κλάσματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11: Κόστος Πωληθέντων και Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας % του Κύκλου Εργασιών στην εξαετία 1997-2002.

Ποσά σε ευρώ	ΕΤΗ						Μ.Ο
	Έτος 1997	Έτος 1998	Έτος 1999	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002	
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (πωλήσεις)	235.126,20	326.495,40	289.902,00	367.821,00	524.947,04	699.335,92	407.271,26
Κόστος πωληθέντων	210.318,74	298.446,65	265.562,04	325.208,40	453.731,43	600.355,30	358.937,09 €
% επί του κύκλου εργασιών	89,45%	91,41%	91,60%	88,41%	86,43%	85,85%	88,13%
Έξοδα Λειτουργίας	2.918,79	3.490,46	3.390,09	4.220,01	6.454,22	10.488,49	6.138,58
% επί του κύκλου εργασιών	1,24%	1,07%	1,17%	1,15%	1,23%	1,50%	1,27%

Η ανάπτυξη αυτή συνήθως εγκυμονεί κινδύνους για μείωση της ρευστότητας και συνεπώς αδυναμία ικανοποίησης των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχειρήσεως. Η εταιρεία παρουσιάζει μια σταθερότητα σε αυτό. Παρακάτω παρατίθεται ο πίνακας 13 της Ταμειακής Ρευστότητας της επιχειρήσεως. Δεν θα εξεταστεί ο Δείκτης της Κυκλοφοριακής Ρευστότητας αφ' ενός γιατί πρόκειται για μικρού μεγέθους επιχείρηση που δεν υποχρεούται σε δημοσίευση ισολογισμού και αφ' ετέρου δεν διατηρεί αποθέματα λόγω της φύσεως των δραστηριοτήτων της. Η εταιρεία (Integrator) που της προμηθεύει τους νεοσσούς και τα φυράματα υπολογίζει πόση ζωοτροφή θα χρειαστούν τα πτηνά και την φέρνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η επιχείρηση μας δεν είναι αναγκασμένη να διατηρεί αποθέματα ζωοτροφών ή στρώμνης. Επίσης, για κάθε εκτροφή είναι καθορισμένος και ο χρόνος παραλαβής των πτηνών από την συγκεκριμένη εταιρεία, που πρέπει να τονίσουμε για άλλη μια φορά ότι αποτελεί και τον προμηθευτή μας και τον πελάτη μας. Παρατηρούμε ότι το έτος 1999, το καθαρό κέρδος (ταμείο) μας παρουσιάζει αρνητική τιμή γεγονός που σημαίνει ότι πραγματοποιήθηκαν αυξημένες αγορές, εκσυγχρονισμοί και επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και σε κτηριακές εγκαταστάσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: Διάφοροι αριθμοδείκτες της εξαετίας 1997-2002

Από την παραπάνω χρηματοοικονομική ανάλυση της επιχείρησης συμπεραίνει κανείς ότι

<i>ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ (Υφιστάμενης Μονάδας)</i>		-6ο	-5ο	-4ο	-3ο	-2ο	-1ο	M.O.
		Έτος 1997	Έτος 1998	Έτος 1999	Έτος 2000	Έτος 2001	Έτος 2002	
1. Περιθώριο Μικτού Κέρδους	Μικτά Κέρδη x100	10,55	8,59	8,40	11,59	13,57	14,15	11,14
	Πωλήσεις							
2. Περιθώριο Καθαρού Κέρδους	Καθαρά Κέρδη x100	3,28	3,09	0,60	3,72	7,71	9,74	4,69
	Πωλήσεις							
3. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	Καθαρά Κέρδη x100	33,84	34,43	6,10	34,74	53,46	49,36	35,32
	Ίδια Κεφάλαια							
4. Ανάπτυξη Εργασιών	(Κ.Ε t /Κ.Ε. t-1)-1x100		33,86	-11,21	26,88	42,72	33,22	26,09

την περίοδο 2000–2002 η εταιρεία εμφανίζεται κερδοφόρα και οι επιδόσεις της στους επιμέρους τομείς λειτουργίας της ήταν παραπάνω από ικανοποιητικές. Επιπλέον η εταιρεία κατέχει μια ιδιαίτερη ανταγωνιστική θέση στην ευρύτερη περιοχή, με δύο στελέχη-ιδιοκτήτες γνώστες της αγοράς που είναι ικανοί να προσαρμόσουν τη στρατηγική της εταιρείας στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: Ταμειακό Πρόγραμμα Εξαετίας 1997 -2002

	1997	1998	1999	2000	2001
Α΄ Εισροές					
Καταβολή Κεφαλαίου					
Από πωλήσεις	235.126,20 €	326.495,40 €	289.902,00 €	367.821,00 €	524.947,00 €
Εσοδα (Τόκοι & Κεφαλαιοποίηση Μισθών)	352,16 €	1.825,36 €	2.603,96 €	7.769,00 €	4.320,37 €
Αποσβέσεις	19.214,59 €	19.839,68 €	22.330,49 €	25.485,39 €	25.596,31 €
Δάνεια	- €	- €	41.085,84 €	- €	- €
Σύνολο Εισροών	254.692,95 €	348.160,44 €	355.922,29 €	401.075,39 €	554.863,77 €
Β΄ Εκροές					
Για Πάγια	10.418,20 €	- €	77.038,12 €	7.717,96 €	- €
Κόστος Πωληθέντων	210.318,74	298.446,65	265.562,04	325.208,40	453.731,40
Εξοδα Διοικητικής Λειτουργίας & Διαθέσεως	2.918,79 €	3.490,46 €	3.390,09 €	4.220,01 €	6.454,22 €
Εξόφληση Δανείου(Κεφάλαιο & Τόκοι)	- €	- €	3.910,60 €	7.766,14 €	7.766,14 €
Φόροι	2.510,10 €	3.605,45 €	2.603,40 €	2.752,60 €	4.104,75 €
Σύνολο Εκροών	226.165,83 €	305.542,56 €	352.504,25 €	347.665,11 €	472.056,56 €
Γ΄ Ταμειακό Αποτέλεσμα	28.527,12 €	42.617,88 €	3.418,04 €	53.410,28 €	82.807,18 €
Δ΄ Συσσωρευτικό Αποτέλεσμα	28.527,12 €	71.145,00 €	74.563,04 €	127.973,32 €	210.780,50 €

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η ΟΡΝΙΘΟΤΡΟΦΙΑ ΔΙΕΘΝΩΣ

Η ανάπτυξη της ορνιθοτροφίας μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τόσο σε έκταση όσο και σε μορφή υπήρξε ραγδαία. Τα κρεοπαραγωγά ορνίθια ήταν άγνωστα και το ορνίθειο κρέας ήταν ένα παραπροϊόν που προέρχονταν κυρίως από την σφαγή των ορνίθων μετά το τέλος της ωοτοκίας τους. Σήμερα, η συστηματική πτηνοτροφία ασκείται σε μεγάλους πτηνοτροφικούς θαλάμους, εξοπλισμένους με αυτόματο μηχανολογικό εξοπλισμό, στους οποίους μια ανθρωπομονάδα μπορεί να εξυπηρετεί είκοσι χιλιάδες ωοτοκές όρνιθες ή πενήντα χιλιάδες κοτόπουλα κρεοπαραγωγής.

Η εξέλιξη αυτή της πτηνοτροφίας οφείλεται:

➤ Στην φύση της όρνιθας (γρήγορη αναπαραγωγή και ικανότητα προσαρμογής στις τεχνικές συνθήκες εκτροφής). Η όρνιθα μπορεί να χαρακτηριστεί σαν μια πολύ ειδικευμένη βιολογική μηχανή, που μετατρέπει τις πρώτες ύλες (πτηνοτροφές) σε ζωϊκά προϊόντα, αυγά και κρέας και αυτή η ικανότητα της είναι πολύ μεγαλύτερη από κάθε άλλο ζώο. Η κρεοπαραγωγός πτηνοτροφία μπορεί να παράγει ένα κοτόπουλο δύο κιλών ή και παραπάνω ζωντανού βάρους σε διάρκεια επτά εβδομάδων (πενήντα μέρες).

➤ Στην εφαρμογή των επιτευγμάτων της επιστήμης, της ζωοτεχνίας και της τεχνολογίας στους τομείς της γενετικής. Στα τέλη του περασμένου αιώνα, η εφεύρεση των επωαστικών μηχανών έκανε δυνατή τη μαζική παραγωγή νεοσσών και τη δημιουργία σμηνών από πτηνά μιας ηλικίας, με τις ίδιες ανάγκες διατροφής, συνθηκών διαβίωσης, περιποίησης και υγιεινής. Σήμερα, ο εξοπλισμός των πτηνοτροφείων είναι σχεδιασμένος έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται η εργασία που απαιτείται για τις καθημερινές εργασίες ενώ παράλληλα οι συνθήκες εργασίας των εργαζομένων στο πτηνοτροφείο έχουν βελτιωθεί.

Η γενετική συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάπτυξη της πτηνοτροφίας, όχι μόνο με την δημιουργία νέων φυλών ορνίθων, αλλά κυρίως με την παραγωγή των λεγόμενων υβριδίων ορνίθων, κρεοπαραγωγικού τύπου, που είναι προϊόντα πολλαπλών διασταυρώσεων φυλών, ποικιλιών ή σειρών ορνίθων. Η γενετική βελτίωση των ορνίθων είναι έργο των μεγάλων εμπορικών οίκων αναπαραγωγής. Οι οίκοι αυτοί είναι λίγοι σε αριθμό και βρίσκονται στην Β.

Αμερική και στην Δ. Ευρώπη (Η.Βασίλειο, Ολλανδία), και προμηθεύουν όλο τον κόσμο με γεννήτορες (πατρογονικά), μέσω των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων επιλογής ή πολλαπλασιασμού που είναι διάσπαρτες σε όλα τα μέρη της Γης.

Στην δεκαετία του '50, η χρήση των κλωβοστοιχιών στο σταβλισμό των αυγοπαραγωγών ορνίθων με την παράλληλη κατασκευή θαλάμων με ελεγχόμενο περιβάλλον, η εφαρμογή μεθόδων και διάφορων μέσων ελέγχου του μικροκλίματος (θερμοκρασία, υγρασία, αερισμός), συνέβαλε τόσο στην δημιουργία κατάλληλων συνθηκών όσο και στην εξουδετέρωση άλλων δυσμενών παραγόντων, έτσι που οι όρνιθες να μπορούν να εκτρέφονται και να παράγουν σε όλες τις περιοχές της Γης και μάλιστα σε περιοχές με ακραίες κλιματικές συνθήκες.

Των συνθηκών εκτροφής, της διατροφής, της υγιεινής, της καταπολέμησης των ασθενειών και της επεξεργασίας των κοτόπουλων. Η ανακάλυψη των βιταμινών (1925) και η ευρεία χρήση τους στην διατροφή των ορνίθων αποτέλεσε σημαντικό σταθμό στην ιστορία της πτηνοτροφίας. Χάρη σε αυτές μπόρεσε να πραγματοποιηθεί η εκτροφή των ορνίθων σε περιορισμένους χώρους (ορνιθώνες). Η πρόληψη των ασθενειών αποτελεί τον καλύτερο τρόπο προστασίας της παραγωγής αλλά και του καταναλωτή. Αυτό επιτυγχάνεται με τη διενέργεια εμβολιασμών και τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής. Υπάρχουν διάφορα μέτρα προφύλαξης από τη μετάδοση ασθενειών σε όλα τα επίπεδα παραγωγής, από το εκκολαπτήριο έως το πτηνοσφαγείο. Σημαντικό, είναι το γεγονός ότι πρώτα αναπτύχθηκε η αυγοπαραγωγός ορνιθοτροφία και στη συνέχεια η κρεοπαραγωγός.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, κατά το έτος 2000 εκτρέφονταν 14.445.000.000 όρνιθες παγκοσμίως. Δίνονται και στοιχεία που αφορούν και άλλα είδη πτηνών για σύγκριση των πληροφοριών. Οι χώρες της Ευρώπης κατείχαν το 12,2%, το 7,4% και το 46,7% του παγκόσμιου αριθμού ορνίθων, παπιών και ινδοορνίθων αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14: Κατανομή του παγκόσμιου αριθμού πτηνών κατά το 2000.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΟΡΝΙΘΕΣ	%	ΠΑΠΙΕΣ	%	ΙΝΔΟΡΝΙΘΕΣ	%
Αφρική	1155	8	16	1,8	7	2,9
Β. Αμερική	2554	17,7	16	1,8	94	39,1
Ν. Αμερική	1688	11,7	7	0,8	12	5
Ασία	7166	49,6	779	88,1	14	5,8
Ευρώπη	1763	12,2	65	7,4	112	46,7
Ωκεανία	119	0,8	1	0,1	1	0,5
Παγκόσμια	14445	100	884	100	240	100

Από τον πίνακα 15 συμπεραίνουμε ότι οι χώρες της Β.Αμερικής και της Ευρώπης κατέχουν σημαντική θέση στην παραγωγή αυγών και κρέατος πουλερικών. Η παγκόσμια παραγωγή σε κρέας πουλερικών ανήλθε το 2000 σε 66.511.000 tn με τις χώρες της Ευρώπης να κατέχουν το 17.3% της παγκόσμιας παραγωγής. Η οικονομική ανάπτυξη των χωρών της Β. Αμερικής και των χωρών της Ευρώπης επιτρέπει την εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας στην εκτροφή, για την αύξηση της παραγωγικότητας. Αντίθετα, οι χώρες που βρίσκονται σε οικονομική ανάπτυξη και ο πληθυσμός τους αποτελεί τα 2/3 του πληθυσμού της Γης, παράγουν μόνο το 1/3 της παγκόσμιας παραγωγής αυγών ή κρέατος πουλερικών.

Πίνακας 15 :Κατανομή της παγκόσμιας παραγωγής αυγών ορνίθων και κρέατος πουλερικών κατά το 2000.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΑΥΓΑ ΟΡΝΙΘΩΝ		ΚΡΕΑΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ	
	1000tn	%	1000tn	%
Αφρική	1971,0	3,9	2636,0	4,0
Β. Αμερική	7511,0	14,8	20355,0	30,6
Ν. Αμερική	2671,0	5,3	9333,0	14,0
Ασία	28818,0	56,9	21958,0	33,0
Ευρώπη	9443,0	18,6	11483,0	17,3
Ωκεανία	264,0	0,5	745,0	1,1
Παγκόσμια	50678,0	100,0	66510,0	100,0

Πηγή:FAO 2001

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η πτηνοτροφία στην χώρα μας άρχισε να αναπτύσσεται μετά το 1950, ενώ τα τελευταία χρόνια αναπτύχθηκε και εξελίχθηκε σε τέτοιο βαθμό, τόσο από πλευράς ύψους παραγωγής όσο και από πλευράς ορθολογικής δομής της οργάνωσης των εκμεταλλεύσεων, όσο σε κανένα άλλο κλάδο της φυτικής και ζωϊκής παραγωγής. Σημαντικές μεταβολές σημειώθηκαν τόσο στο ζωικό κεφάλαιο όσο και στον τρόπο εκτροφής του. Η παραγωγή εκμηχανίστηκε στις περισσότερες επιχειρήσεις και ο κύριος όγκος της ορνιθοτροφίας συγκεντρώνεται σε 3.500 περίπου εκμεταλλεύσεις ενώ στο τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου ήταν διάσπαρτος σε όλα τα αγροτικά νοικοκυριά της χώρας.

Ειδικότερα, η συστηματική αυγοπαραγωγός ορνιθοτροφία εμφανίστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '50, ενώ η κρεοπαραγωγός λίγο αργότερα στις αρχές της δεκαετίας του '60, γύρω από τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), με την ίδρυση μεγάλων επιχειρηματικών μονάδων.

Η εξέλιξη της συστηματικής πτηνοτροφίας μπορεί να χωριστεί σε τρεις περιόδους: Στην πρώτη περίοδο (1955-1970 για την αυγοπαραγωγή και 1960-1970 για την κρεοπαραγωγή) έχουμε ανάπτυξη της ορνιθοτροφίας γύρω από τα αστικά κέντρα, σημαντική άνοδο της παραγωγής και κάλυψη των αναγκών των καταναλωτών. Η δεύτερη περίοδος (1970-1980) χαρακτηρίζεται από τη μείωση της μέσο-μακροπρόθεσμης δανειοδότησης το 1972, την απότομη αύξηση των τιμών των εισαγόμενων πρωτεϊνούχων ζωοτροφών και την προσπάθεια, κυρίως μετά το 1974, της βελτίωσης της παραγωγικότητας και της οικονομικότητας των μονάδων. Τέλος, η Τρίτη περίοδος (1980 και έπειτα) χαρακτηρίζεται από μία κάμψη της παραγωγής και στην συνέχεια από μια προσπάθεια σταθεροποίησης της.

Τα τελευταία χρόνια, η ορνιθοτροφία αποτελεί ένα σημαντικό, δυναμικό κλάδο της πτηνοτροφίας. Ο κλάδος της πτηνοτροφίας έχει ορισμένα πλεονεκτήματα έναντι των άλλων κλάδων της ζωϊκής παραγωγής. Τα σημαντικότερα είναι τα παρακάτω:

► Η πτηνοτροφία μπορεί να αναπτύσσεται χωρίς να είναι οργανικά συνδεδεμένη με τη γη και τους άλλους κλάδους της γεωργίας και γι' αυτό μπορεί να αναπτύσσεται σε μεγάλες εκμεταλλεύσεις χωρίς να απαιτούνται σχετικά μεγάλες εκτάσεις γης. Αυτός είναι ένας από

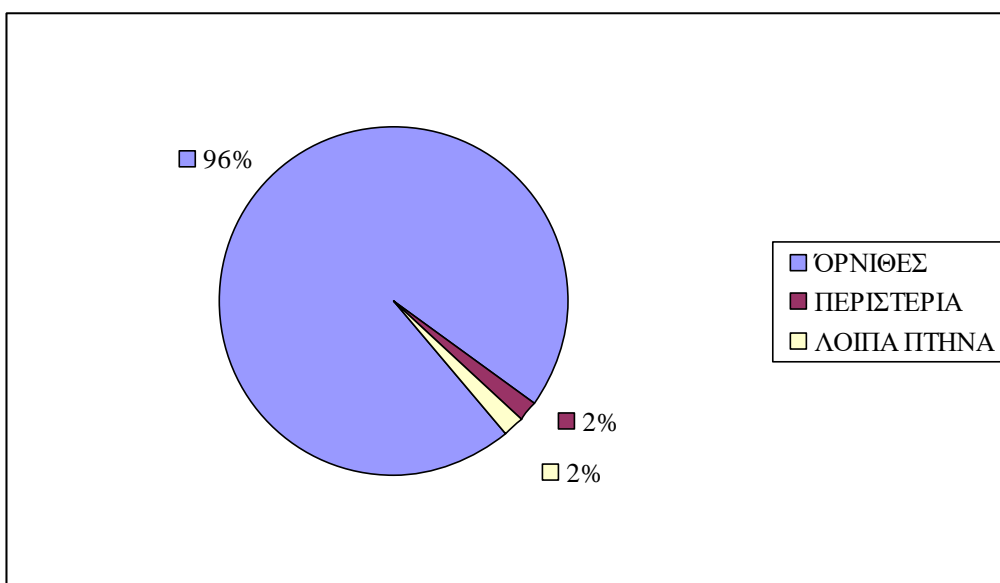
τους σημαντικότερους λόγους που συνετέλεσε στην ανάπτυξη της πτηνοτροφίας στην χώρα μας, χωρίς αυτή να επηρεαστεί δυσμενώς από την μειονεκτική εγγειοδιάθρωση της ελληνικής γεωργίας (μικρός γεωργικός κλήρος και πολυτεμαχισμός).

▶ Η πτηνοτροφία, εξαιτίας των ζωοτεχνικών χαρακτηριστικών της όρνιθας και των μεθόδων εκτροφής της, δίνει αυξημένες δυνατότητες για τη δημιουργία εκμεταλλεύσεων -συστημάτων παραγωγής-μεγάλης δυναμικότητας και κάθετης ανάπτυξης, που να έχουν τις προϋποθέσεις για υψηλές αποδόσεις, μειωμένο κόστος παραγωγής και ισχυρή ανταγωνιστικότητα.

▶ Η πτηνοτροφία μπορεί να αναπτύσσεται γρήγορα, εμφανίζει δε υψηλό βαθμό προσαρμοστικότητας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες αγοράς, εξαιτίας της απαιτούμενης σχετικά μικρής χρονικής περιόδου δημιουργίας της παραγωγής, σε σχέση με τους άλλους κλάδους της κτηνοτροφίας.

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ο αριθμός των αυγοπαραγωγών ορνίθων ήταν 341.561.000 και των κρεοπαραγωγών ορνίθων 4.421.616.000. Η Γαλλία κατέχει την πρώτη θέση στον αριθμό τόσο των αυγοπαραγωγών ορνίθων όσο και των κρεοπαραγωγών ορνιθίων ενώ η Ιρλανδία την τελευταία. Η ορνιθοτροφία αποτελεί τον κύριο κλάδο της ελληνική πτηνοτροφίας, δεδομένου ότι το 95,5% των εκτρεφόμενων πτηνών είναι όρνιθες και ορνίθια. Πρέπει εδώ να διευκρινιστεί ότι στην Ελλάδα με τον όρο πτηνοτροφία εννοούμε κυρίως την ορνιθοτροφία.

Σχήμα 5: Κατανομή του ποσοστού των εκτρεφόμενων πτηνών στην Ελλάδα κατά το έτος 1999.

Ο αριθμός των εκτρεφόμενων πτηνών στην χώρα μας, κατά το έτος 1999 ανέρχονταν σε 37.004.018 (Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας 2001) εκ των οποίων τα 35.397.972 ήταν αυγοπαραγωγές όρνιθες και κρεοπαραγωγά ορνίθια (περίπου το 96% του συνόλου των εκτρεφόμενων πτηνών). Ο παρακάτω πίνακας αναφέρεται σε όρνιθες ηλικίας άνω των πέντε μηνών, στην συστηματική ορνιθοτροφία (1) και χωρική ορνιθοτροφία (2) αντίστοιχα.

Πίνακας 16 : Κατανομή των εκτρεφόμενων πτηνών κατά γεωγραφικό διαμέρισμα το 1999.

Γεωγραφικό Διαμέρισμα	Όρνιθες		Ινδόρνιθες	Πάπιες	Χήνες	Μελεαγρίδες	Περιστέρια
	1	2					
Α.Μακ.-Θράκη	125.000	648.885	12.275	12.445	6.850	2.100	23.050
Κ.Μακεδονία	1.055.670	1.061.680	109.287	9.086	3.492	150	132.165
Δ.Μακεδονία	48.000	310.505	2.020	1.285	220		24.600
Ηπειρος	171.000	442.340	240	1.015	1.145		4.900
Θεσσαλία	144.000	842.500	38.000	13.700	9.600	1.700	135.000
Δ.Ελλάδα	28.600	1.120.000	14.600	26.068	9.938	31.600	59.926
Ιόνια Νησιά	10.000	208.000	15.350	650	540	50	4.000
Στερεά Ελλάδα	380.000	782.800	4.108	4.251	782	250	58.391
Πελοπόννησος	768.000	924.020	34.790	3.780	1.485	5.320	89.070
Νησιά Β. Αιγαίου	115.000	307.620	3.550	2.225	416	100	23.440
Νησιά Ν. Αιγαίου	295.000	175.000	12.825	2.865	870	200	79.611
Αττική	2.713.283	128.900	121.500	5.135	1.430	1.950	24.060
Κρήτη	171.000	877.000	19.668	2.752	1.271	1.000	239.477
Σύνολο	6.024.553	7.829.250	388.213	85.257	38.039	44.420	897.690

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας 2001

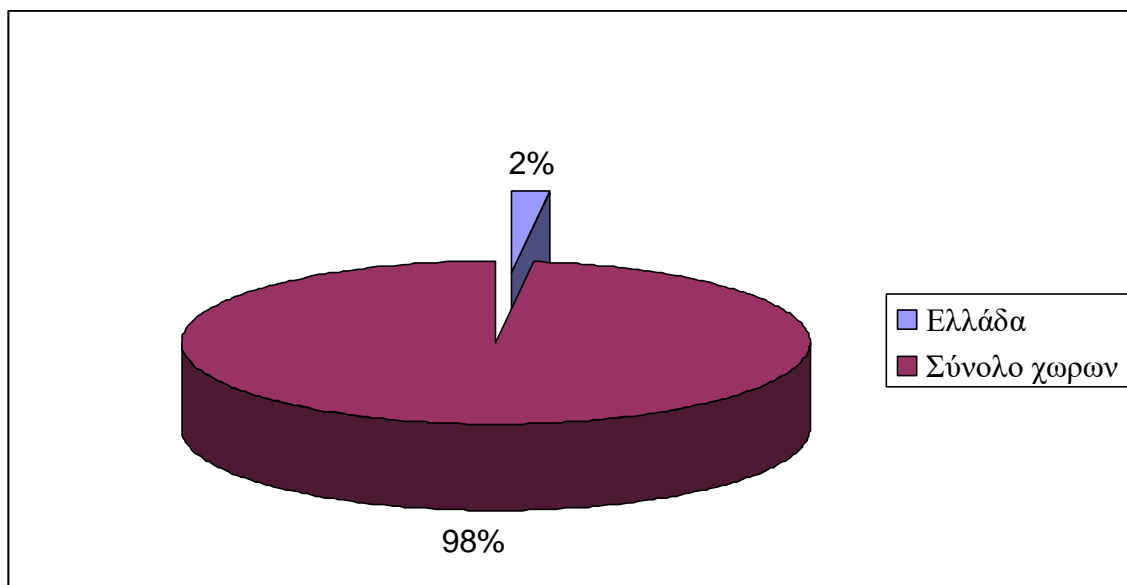
Στον πίνακα 17, παρατηρούμε ότι το έτος 1998, η Γαλλία ήταν πρώτη σε παραγωγή αυγών και κρέατος πουλερικών ενώ η Ελλάδα κατείχε το 2,2 % σε παραγωγή αυγών και το 2 % σε παραγωγή κρέατος σε σχέση με τις άλλες χώρες της ΕΕ.

Πίνακας 17: Παραγωγή αυγών και κρέατος πουλερικών στις χώρες της ΕΕ κατά το έτος 1998.

ΧΩΡΑ	ΑΥΓΑ (1000 tn)		ΚΡΕΑΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ (1000 tn)	
	1992	1998	1992	1998
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	201	269	194	346
Δανία	88	85	160	194
Γερμανία	902	853	604	767
Ελλάδα	124	120	175	178
Ισπανία	602	618	858	905
Γαλλία	932	997	1865	2319
Ιρλανδία	39	31	90	123
Ιταλία	665	666	1095	1154
Ολλανδία	630	644	574	674
Αυστρία	102	99	99	107
Πορτογαλία	103	105	217	277
Φινλανδία	68	63	36	61
Σουηδία	114	108	60	87
Η.Βασίλειο	639	674	1100	1539
ΕΕ-15	-	5332	-	8731

Πηγη: Eurostat 2001

Σχήμα 4: Συμμετοχή επί τοις % σε κρέας πουλερικών της Ελλάδας το έτος 2000 σε σχέση με το σύνολο των χωρών της ΕΕ.

Η συνολική παραγωγή κρέατος πουλερικών της χώρας αποτελεί περίπου το 2.6% της Ε.Ε.

Από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα γίνεται φανερό ότι η ετήσια κατά κάτοικο κατανάλωση του κρέατος πουλερικών ήταν μεγαλύτερη στην Ιρλανδία. Στην Ελλάδα, από το συνολικό κρέας που καταναλώνεται το 25% ανήκει σε κρέας πουλερικών και το υπόλοιπο 75% σε κρέας βόειο, χοιρινό και αίγιο. Η ετήσια κατανάλωση κρέατος πουλερικών στην χώρα μας ανά κάτοικο ανέρχεται στα 16,8 κιλό περίπου την τετραετία 1989-1992, έναντι περίπου 23 κιλό στην Ισπανία, 24 κιλό στην Ιρλανδία, 22 κιλό στην Γαλλία και 19 κιλό κατά μέσο όρο στο σύνολο της Ε.Ε.

Πίνακας 18: Ετήσια κατανάλωση κρέατος συνολικά, κρέατος πουλερικών και αυγών στις χώρες της ΕΕ15 κατά το 1997-1998 (κιλό ανά κάτοικο)

ΧΩΡΑ	ΚΡΕΑΣ (συνολικά)	ΚΡΕΑΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ	(ΚΡΕΑΣ ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ / ΚΡΕΑΣ ΣΥΝΟΛΙΚΑ) %	ΑΥΓΑ
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	91,4	21,9	24,0	14,5
Δανία	96,2	18,0	18,7	15,2
Γερμανία	85,7	14,7	17,2	13,9
Ελλάδα	78,2	19,7	25,2	14,9
Ισπανία	107,5	25,3	23,5	14,9
Γαλλία	97,6	23,9	24,5	15,6
Ιρλανδία	96,5	31,9	33,1	7,4
Ιταλία	84,5	18,6	22,0	9,9
Ολλανδία	82,3	21,1	25,6	13,4
Αυστρία	94,3	16,5	17,5	14,5
Πορτογαλία	87,6	27,5	31,4	8,3
Φινλανδία	64,5	10,7	16,6	10,4
Σουηδία	68,0	9,3	13,7	12,2
Η.Βασίλειο	72,9	26,6	36,5	10,9
ΕΕ-15	87,2	20,7	23,7	0,0

Η αύξηση της κατανάλωσης ορνίθιου κρέατος που σημειώθηκε μέχρι το 1981 ήταν ιδιαίτερα εντυπωσιακή. Είχε ως αποτέλεσμα το επίπεδο της κατανάλωσης να ανέρθει σε 126,7 χιλιάδες tn. (πίνακας 19)

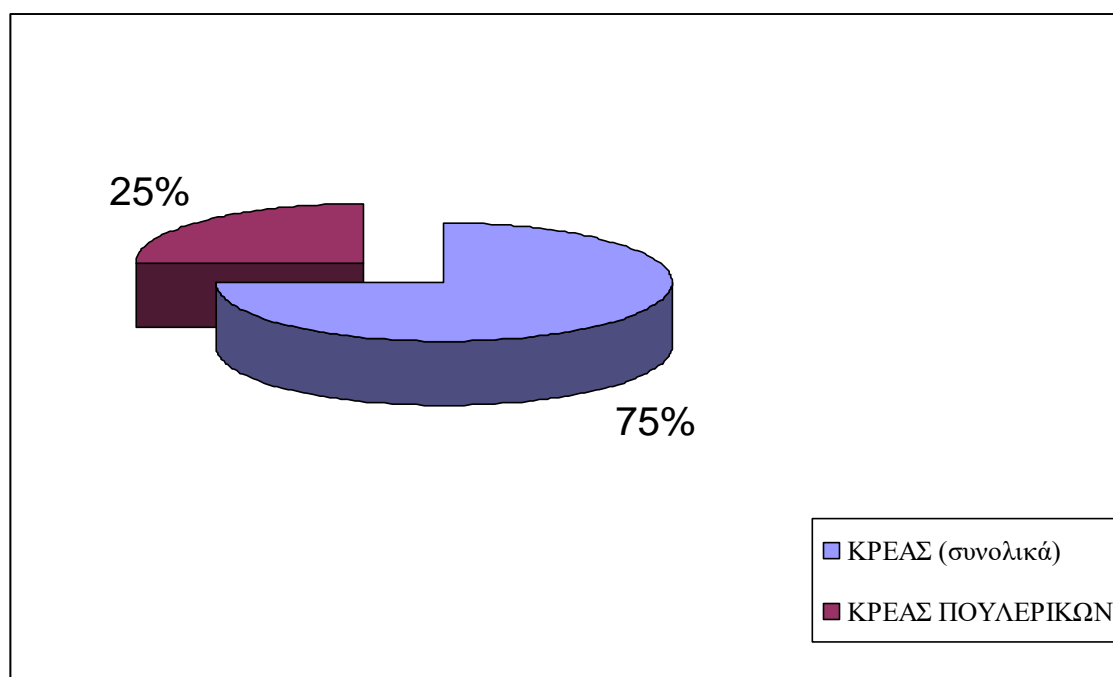

Πίνακας 19 : Κατανάλωση σε (tn) κρέατος πουλερικών και λοιπών ειδών κρέατων.

ΕΤΟΣ	ΠΟΥΛΕΡΙΚΩΝ		Χοίρειο		Πρόβειο + Αίγιο		Βόειο		Σύνολο
	Χιλιάδες	% συνόλου	Χιλιάδες	% συνόλου	Χιλιάδες	% συνόλου	Χιλιάδες	% συνόλου	
1961	11,6	6,7	38,7	22,4	79,4	45,9	43	25	172,7
1971	86,9	19,7	63,2	14,4	156,4	35,4	113,6	30,4	420,1
1981	126,7	21,9	168,0	29,0	129,2	22,3	155	26,8	578,9
1985	116,9	17,4	204,9	30,6	140,9	21	208	31	670,7
1987	156,3	17,9	245,9	28,2	140,6	16,2	259,2	29,7	802,0
1988	154,9	20,3	215,5	28,2	140,4	18,4	190	24,9	700,8
1989	160,3	19,0	233,3	27,7	146,5	17,4	237,6	28,2	777,7
1990	167,4	20,4	213,1	26,0	143,7	17,6	229,9	28,1	754,1
1991	170,1	21,6	210,2	26,7	144,8	18,4	199,6	25,4	724,7
1992	187,7	21,4	236,0	26,9	153,5	17,5	234,1	26,7	811,3
1993	186,2	22,1	227,5	26,9	145,4	17,3	217,6	25,8	776,7
1994	192,7	22,3	236,3	27,3	144,0	16,7	227,1	26,3	800,1
1995	184,8	21,5	258,9	30,1	141,6	16,5	204,5	23,8	789,8

Πηγή: ΕΣΥΕ, Eurostat (διάφορες εκδόσεις)

Σχήμα 5: Ετήσια κατανάλωση κρέατος συνολικά και κατανάλωση κρέατος πουλερικώνσε ποσοστό % στην Ελλάδα κατά τα έτη 1997-1998.

Πίνακας 20 : Κατανομή του αριθμού των κρεοπαραγωγών ορνιθίων και της παραγωγού ορνίθειου κρέατος ανάλογα με το σύστημα εκτροφής κατά το 1995.

Μέθοδος Εκτροφής	Παραγωγική Κατεύθυνση	Αριθμός	Παραγωγή (tn)
Χωρική	Σφάγια από ενήλικα πτηνά	3.613.100	6.228,40
Χωρική	Σφάγια από παχυνθέντα	9.292.850	13.123,40
Σύνολο(α)		12.905.950	19.351,80
Συστηματική	Σφάγια από ενήλικα πτηνά	3.642.000	5.939,20
Συστηματική	Σφάγια από παχυνθέντα	88.428.100	131.826,30
Σύνολο(β)		92.070.100	137.765,50
Σύνολο χώρας (α+β)		104.976.050	157.117,30

Πηγή : Υπουργείο Γεωργίας 1997

Σε ότι αφορά την χωροταξική κατανομή του αριθμού των ορνίθων (αυγοπαραγωγές και κρεοπαραγωγές) κατά το 1995 παρατηρούνται τα εξής: Η συστηματική ορνιθοτροφία με την πάροδο του χρόνου συγκεντρώνεται σε λιγότερους φορείς και σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της χώρας. Παράλληλα, αυξάνεται το μέσο μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, δηλαδή παρατηρείται εξειδίκευση της παραγωγής. Από στοιχεία του Υπουργείου Γεωργίας προκύπτει ότι ο μεγαλύτερος αριθμός γεννητόρων ορνίθων εκτρέφεται στην Ηπειρο, την Στερεά Ελλάδα και την Αττική απ' όπου οι νεοσσοί σε ηλικία μιας ημέρας, μέσω ενός δικτύου αντιπροσώπων, αποστέλλονται για εκτροφή σε όλες τις περιοχές της Ελλάδας.

Από άποψη χωροταξικής κατανομής, οι επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις της συστηματικής ορνιθοτροφίας δίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 21: Χωροταξική κατανομή % των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων.

Περιοχές	Επιχειρήσεις	
	Αυγοπαραγωγικές	Κρεοπαραγωγικές
Αττική	54	20
Κορινθία	11	-
Θεσσαλονίκη	7,5	8,5
Εύβοια	-	27
Βοιωτία	-	5,8
Ιωάννινα	-	17
Λοιπές Περιοχές	27,5	21,7
Σύνολο χώρας	100	100

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας 1997

Μερικές από τις επιχειρήσεις της συστηματικής κρεοπαραγωγού ορνιθοτροφίας, έχουν εξελιχθεί σε μονάδες κάθετης οργάνωσης (εκκόλαψη, εκτροφή, σφαγή, επεξεργασία, εμπορία). Με τις μεγαλύτερες από αυτές συνεργάζονται πολλές μικρότερες σε διάφορα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας. Η πιο σημαντική δραστηριότητα συνεργασίας είναι η σύνταξη συμβολαίων για την πάχυνση των ορνιθίων (συμβολαιακή παραγωγή). Οι συνεταιριστικές εκμεταλλεύσεις ανήκουν σε συνεταιρισμένους πτηνοτρόφους που εκρέφουν το 45% των αυγοπαραγωγών ορνιθίων, το 27% των κρεοπαραγωγών ορνιθίων και το 20% των γεννητόρων ορνιθίων.

Στην χώρα μας, αυξήθηκε σημαντικά η παραγωγή αυγών και ορνιθίου κρέατος, κάλυψε την εγχώρια ζήτηση και επέτρεψε από το 1970 για τα αυγά και από το 1975 για το ορνίθιο κρέας, την εξαγωγή ορισμένων εποχιακών πλεονασμάτων, κυρίως προς τις Αραβικές χώρες. Η αύξηση της παραγωγής οφείλεται στην αύξηση του αριθμού των εκτρεφόμενων ορνιθίων και ορνιθίων, στην γενετική βελτίωση, στην βελτίωση των συνθηκών εκτροφής και στην αύξηση του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων. Από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η Ολλανδία παρουσιάζει μεγαλύτερο ποσοστό αυτάρκειας όσο αφορά την κατανάλωση σε αυγά και κρέας πουλερικών, ενώ η Γερμανία την μικρότερη.

Πίνακας 22: Βαθμός αυτάρκειας σε αυγά και κρέας πουλερικών των χωρών της ΕΕ.

ΧΩΡΑ	ΑΥΓΑ	ΚΡΕΑΣ				
		Πουλερικών	Βόειο	Χοίρειο	Πρόβειο + Αίγριο	Σύνολο
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	146,0	136,0	163,0	230,0	14,0	183,0
Δανία	94,0	195,0	174,0	523,0	40,0	381,0
Γερμανία	72,0	61,0	129,0	79,0	48,0	85,0
Ελλάδα	97,0	84,0	28,0	55,0	88,0	63,0
Ισπανία	102,0	94,0	104,0	108,0	103,0	105,0
Γαλλία	100,0	163,0	127,0	108,0	50,0	120,0
Ιρλανδία	97,0	107,0	944,0	171,0	242,0	292,0
Ιταλία	102,0	107,0	67,0	69,0	58,0	78,0
Ολλανδία	234,0	205,0	188,0	221,0	116,0	213,0
Αυστρία	83,0	-	140,0	104,0	79,0	109,0
Πορτογαλία	97,0	97,0	68,0	80,0	72,0	84,0
Φινλανδία	123,0	-	100,0	108,0	59,0	105,0
Σουηδία	100,0	-	87,0	104,0	52,0	101,0

Η.Βασίλειο	96,0	96,0	71,0	79,0	97,0	86,0
ΕΕ-15	102,0	82,0	112,0	107,0	111,0	108,0

Η συνολική παραγωγή ορνιθίου κρέατος ανήλθε το 1998 σε 147.900 tn, από 23.207 tn που ήταν το 1961. Έτσι η παραγωγή σχεδόν εφταπλασιάστηκε μέσα σε 37 χρόνια. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η αύξηση κατά την περίοδο 1961-1980 με αποτέλεσμα η χώρα μας να καταστεί αυτάρκης.

Πίνακας 23: Εξέλιξη της παραγωγής και της ακαθάριστης αξίας κρέατος πουλερικών τα έτη 1961-1998.

Έτος	Αριθμόςσφαγίων	Παραγωγή (tn)	Απόδοση (κιλό/ζώο)	Σταθμισμένη τιμή (ευρώ)	Ακαθάριστη Αξία (ευρώ)
1961	20.584.572	23.207	1,13	0,07 €	1.518,76 €
1981	100.713.140	146.088	1,45	0,26 €	38.559,52 €
1991	137.537.013	160.464	1,49	1,26 €	202.493,09 €
1998	95.254.396	147.900	1,55	1,63 €	240.676,60 €

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας 2001

Η παραγωγή αυγών και κρέατος πουλερικών από δεκαετίας και πλέον μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες της κατανάλωσης στα βασικά προϊόντα, αυγά και κρέας πουλερικών. Οι δε εισαγωγές αφορούν κυρίως προϊόντα που δεν παράγονται στην Ελλάδα (πατρογονικοί νεοσσοί και προϊόντα αυγών-αυγολβουμίνες) καθώς και σχετικά μικρές ποσότητες άλλων προϊόντων (κατεψυγμένα τυποποιημένα κοτόπουλα, κρέας ινδιάνων). Αυτό οφείλεται βασικά είτε στη μη παραγωγή αυτών σε επαρκείς ποσότητες, λόγω συνθηκών παραγωγής (αυξημένο κόστος παραγωγής κατεψυγμένων κοτόπουλων) και συνθηκών αγοράς (ζήτηση και κατανάλωση κρέατος ινδιάνων μόνο στις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους) είτε στις παρουσιαζόμενες ευνοϊκές ευκαιρίες στη διεθνή αγορά (προσφορά πλεονασμάτων). Οι εισαγωγές έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της εγχώριας παραγωγής κατά τα αντίστοιχα ποσά ή τη δημιουργία πλεονασμάτων σε κρέας κοτόπουλου.

Εξαιτίας αυτής της ποσοτικής συσχέτισης της εγχώριας παραγωγής και της προσφοράς με τη ζήτηση πτηνοτροφικών προϊόντων παρουσιάζονται εποχιακά πλεονάσματα, τα οποία δεν μπορούν να βρουν εύκολα διέξοδο, συνήθως στις εξαγωγές, λόγω του ισχυρού ανταγωνισμού στις διεθνείς αγορές και έτσι πιέζουν τις τιμές παραγωγών σε χαμηλά επίπεδα και πολλές φορές κάτω του κόστους παραγωγής.

Τα σπουδαιότερα κέντρα παραγωγής κρέατος πουλερικών έχουν αναπτυχθεί γύρω από μεγάλες αστικές περιοχές. Συγκεκριμένα η Ήπειρος παράγει το 45% της εγχώριας παραγωγής, η Εύβοια το 25%, όπου όμως λόγω της μεγάλης συγκέντρωσης πτηνοτροφικών θαλάμων συχνά παρουσιάζονται σοβαρά προβλήματα υγείας του πτηνικού πληθυσμού ως αποτέλεσμα της ταχείας εξάπλωσης ορισμένων ασθενειών, η Θεσσαλονίκη το 10%, η Πιερία παράγει το 5% και το 10% παράγεται σε άλλες περιοχές.

Η δομή της αγοράς στο επίπεδο της επεξεργασίας και της εμπορίας του κρέατος πουλερικού είναι ολιγοπωλιακή και το 80% της Ελληνικής παραγωγής ελέγχεται από δέκα επιχειρήσεις οι οποίες είναι πλήρως καθετοποιημένες και καλύπτουν: την παραγωγή νεοσσών, την παραγωγή φυράματος, την σφαγή-τυποποίηση, την εμπορία-διακίνηση. Οι τέσσερις μεγαλύτερες επιχειρήσεις που καλύπτουν το 60% της Ελληνικής παραγωγής είναι:

ΠΙΝΑΚΑΣ 24: Μερίδια αγοράς στο Επίπεδο Επεξεργασίας και Εμπορίας Κρέατος πουλερικών-2002.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΛΑΔΟΥ	% ΣΥΝΟΛΟΥ (ΜΕΡΙΔΙΟ)
ΠΤΗΝ/ΚΟΣ ΣΥΝ/ΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ(περιλαμβάνεται και η παραγωγή της εξαγορασθείσας ΣΥΝΚΟ)	27%
Θ. ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ ΑΒΕΕ	13%
Η.Ο.Ε	12%
ΠΤΗΝ/ΚΟΣ ΣΥΝ/ΜΟΣ ΑΡΤΑΣ	8%
Σύνολο	60%

Πηγή: Περιοδικό Ελληνική Πτηνοτροφία (Απρίλιος –Ιούνιος του 2002)

Το 30% της Ελληνικής παραγωγής ελέγχεται από παραγωγούς, οι οποίοι είναι μέλη των πτηνοτροφικών συνεταιρισμών Ιωαννίνων και Άρτας. Το 70% της παραγωγής παράγεται από παραγωγούς που συνεργάζονται με ιδιωτικές επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΗΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ: Παρά την ραγδαία ανάπτυξη της συστηματικής πτηνοτροφίας από την δεκαετία του '50 έως στα τέλη της δεκαετίας του '80 είχαμε:

- ▶ Μεγάλο αριθμό οικογενειακών εκμεταλλεύσεων.
- ▶ Ανάπτυξη σε περιοχές όπου δεν υπήρχανε οι υποδομές.
- ▶ Έλλειψη εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού.
- ▶ Ελάχιστα ίδια κεφάλαια και υψηλό δανεισμό.

Αυτά σε συνδυασμό με :

- ▶ Την απειρία των πτηνοτρόφων.
  - ▶ Τις μεγάλες ζημιές απο θεομηνίες.
  - ▶ Την έλλειψη ολοκληρωμένης νομοθεσίας για την τυποποίηση-εμπορία-διακίνηση των προϊόντων.
  - ▶ Την έλλειψη κανόνων υγιεινής στην παραγωγή,
- είχανε ως αποτέλεσμα την συσσώρευση πολλών προβλημάτων στον κλάδο.

Την δεκαετία του '80 η χώρα μας αποτελεί μέλος της Ε.Ε και έχουμε την προσαρμογή στους κανόνες της Ε.Ε. Αρχικά δημοσιεύονται Προεδρικά Διατάγματα σε συμμόρφωση με της Ε.Ε για την παραγωγή-τυποποίηση-εμπορία των πουλερικών. Το ενδιαφέρον των παραγωγών στράφηκε στις επενδύσεις εκσυγχρονισμού των μονάδων. Οι αποδόσεις άρχισαν να προσεγγίζουν τις αντίστοιχες αυτών της Ε.Ε, το ίδιο και η παραγωγικότητα των μονάδων. Αρχίζουν να γίνονται μεγάλες επενδύσεις από τις καθετοποιημένες επιχειρήσεις, πολλές φορές όμως χωρίς σχεδιασμό και χωρίς μελέτες βιωσιμότητας. Την δεκαετία αυτή κυριαρχούν πέντε καθετοποιημένες επιχειρήσεις:

- ▶ ΒΟΚΤΑΣ
- ▶ ΜΙΜΙΚΟΣ
- ▶ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ «ΠΙΝΔΟΣ»
- ▶ ΝΙΤΣΙΑΚΟΣ

▶ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΜΟΣ ΑΡΤΑΣ.

Η δεκαετία του '90 άρχισε πολύ άσχημα για τον κλάδο της πτηνοτροφίας. Έίχαμε:

- ▶ Μεγάλη αύξηση των επιτοκίων από 15% σε 27%, τα οποία, με υπερημερίες και ανατοκισμούς έφθασαν το 34%.
- ▶ Διάλυση της ΚΥΔΕΠ, και μεγάλη αύξηση της τιμής των δημητριακών.
- ▶ Υπερβολικές αυξήσεις στα καύσιμα.
- ▶ Αθρόες εισαγωγές κατεψυγμένων πτηνοτροφικών προϊόντων από τις χώρες της Ε.Ε.

Τα παραπάνω δημιούργησαν πολλά προβλήματα στις επιχειρήσεις, όπως:

- ▶ Υπερδανεισμό και έλλειψη ρευστότητας που οδήγησαν τις υπάρχουσες επιχειρήσεις σε σκληρό ανταγωνισμό.
- ▶ Τιμές πώλησης των προϊόντων που ήταν κάτω του κόστους.
- ▶ Οι ρυθμίσεις των χρεών που έγιναν από τη Α.Τ.Ε στόχευαν στην εξυγίανση του χαρτοφυλακίου της και όχι στην εξυγίανση του κλάδου.
- ▶ Δεν ύπρχε ολοκληρωμένη πολιτική ανάπτυξης της πτηνοτροφίας από τις διάφορες κυβερνήσεις και υπήρχαν ελάχιστες σπασμωδικές παρεμβάσεις.

Όλα αυτά είχανε σαν αποτέλεσμα:

- ▶ Να κλείσει η ΒΟΚΤΑΣ
- ▶ Να περάσει στην Α.Τ.Ε ο ΜΙΜΙΚΟΣ, η δεύτερη μεγαλύτερη επιχείρηση του κλάδου,
- ▶ Να κλείσουν άλλες επιχειρήσεις όπως: ΒΙΟΦΑΣ, ΚΥΡΙΤΣΗΣ, ΣΥΝΑΙΤΕΡΙΣΜΟΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ.
- ▶ Η ύπαρξη συσσωρευμένων χρεών σε αρκετές επιχειρήσεις.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ: Στην χώρα μας γίνονται εισαγωγές νωπών προϊόντων από Ιταλία και κατεψυγμένων προϊόντων από άλλες χώρες της Ε.Ε. Τα εισαγόμενα προϊόντα αποτελούν πλεονάσματα των χωρών αυτών και έτσι εισάγονται σε πολύ χαμηλές τιμές, οι οποίες είναι κάτω του κόστους παραγωγής όχι μόνο της χώρας μας αλλά και των χωρών από τις οποίες προέρχονται. Το αποτέλεσμα είναι η δημιουργία πλεονασμάτων στην χώρα μας και η πτώση των τιμών.

Πολλές φορές ο τρόπος μεταφοράς και διάθεσης των προϊόντων αυτών αντίκειται στις οδηγίες της Ε.Ε και δε πραγματοποιείται κανένας έλεγχος ούτε λαμβάνονται μέτρα.

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ: Η ύπαρξη πολλών επιχειρήσεων στο κλάδο με τα προβλήματα που αυτές αντιμετωπίζουν σε συνάρτηση με τον αθέμιτο ανταγωνισμό που υπάρχει λόγω μη εφαρμογής

των οδηγιών και αποφάσεων της Ε.Ε σε όλα τα στάδια, οδηγούν σε σκληρό ανταγωνισμό με πολύ οδυνηρά αποτελέσματα για τις επιχειρήσεις του κλάδου.

ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: Το κόστος παραγωγής στην χώρα μας είναι αυξημένο σε σχέση με αυτό στις χώρες της Ε.Ε. Αυτό οφείλεται:

- ▶ στην εισαγωγή μεγάλου μέρους δημητριακών
- ▶ στην υψηλή τιμή στον παραγωγό
- ▶ στις μεγάλες πιστώσεις
- ▶ Στο χρηματοοικονομικό κόστος
- ▶ στην ύπαρξη πολλών ενδιάμεσων στις προμήθειες α΄ ύλων – εξοπλισμών –φυραμάτων.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ: Η διατροφική κρίση των διοξινών το 1999, δημιούργησε αρκετά προβλήματα στην πτηνοτροφία. Ο καταναλωτής άρχισε να γίνεται πιο δύσπιστος ως προς τον τρόπο ανάπτυξης και διάθεσης των πουλερικών. Στη συνέχεια, η διατροφική κρίση με τις τρελές αγελάδες ανέβασε την κατανάλωση των πουλερικών αλλά δημιούργησε μεγάλο πρόβλημα στην διατροφή των πουλερικών με την κατάργηση της χρήσης ζωϊκών πρωτεϊνών. Με την κατάργηση των ζωϊκών πρωτεϊνών αυξήθηκε το κόστος διατροφής, πρόσθεσε το κόστος επεξεργασίας των υποπροϊόντων και τέλος δημιούργησε πρόβλημα στην απόρριψη των πτηναλεύρων.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΛΥΣΙΔΩΝ ΣΟΥΠΕΡ-MARKET: Το λιανεμπόριο έχει συγκεντρωθεί τα τελευταία χρόνια σε λίγες επιχειρήσεις. Οι επιχειρήσεις αυτές ασκούν πιέσεις για μείωση των τιμών, για μεγαλύτερες εκπτώσεις, υψηλές παροχές και μεγαλύτερες εκπτώσεις. Βέβαια από την άλλη, οι μεγάλες αλυσίδες τροφίμων τηρούν τους κανόνες υγιεινής, μειώνουν το κόστος διανομής και προβάλλουν-προωθούν τα προϊόντα.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΝΕΝΟΗΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ:

Αυτό αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα της πτηνοτροφίας. Μέχρι σήμερα οι επιχειρήσεις του κλάδου δεν έχουν μπορέσει να συννενοηθούν μεταξύ τους όχι μόνο στο θέμα των τιμών αλλά και σε θέματα παραγωγής-εμπορίας και διατροφής.

Στην χώρα μας, τα μέτρα που εφαρμόζονται στον κλάδο της πτηνοτροφίας είναι: Τα μέτρα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της Ε.Ε και τα Εθνικά Μέτρα. Κάποιες πληροφορίες όσο αφορά τα μέτρα αυτά δίνονται στο παράρτημα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΣΤΟΧΟΙ-ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ

Η πτηνοτροφία της χώρας μας μέχρι σήμερα στάθηκε ανταγωνιστικά μέσα στο χώρο της Ε.Ε. Συνεχώς εξελίσσεται, αναδιοργανώνεται, προσαρμόζεται και αυξάνει την παραγωγικότητα και την ανταγωνιστικότητα της και μπορεί να καλύπτει τις ανάγκες της κατανάλωσης της χώρας μας σε πτηνοτροφικά προϊόντα, σχεδόν εξ'ολοκλήρου, ενώ θα μπορούσε όχι μόνο να τις καλύπτει πλήρως αλλά να είναι και εξαγωγική, πράγμα που συμβαίνει με τους άλλους κλάδους της ζωϊκής παραγωγής. Με την εφαρμογή της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ε.Ε και των εθνικών μέτρων αλλά και με τις προσπάθειες των φορέων της χώρας μας και βέβαια, με την παράλληλη βελτίωση της οικονομίας της, θα ξεπεράσει τα προβλήματα που έχει σήμερα, πράγμα που θα την καταστήσει στο μέλλον πιο ανταγωνιστική και δυναμική, τόσο μέσα στην Ε.Ε, όσο και στον ευρύτερο διεθνή χώρο. Εντούτοις απομένουν πολλά να γίνουν στο μέλλον σε ό,τι αφορά κυρίως την οργάνωση της παραγωγής και της εμπορίας, στην εφαρμογή της επιστημονικής έρευνας και της σύγχρονης τεχνολογίας.

Οι στόχοι του κλάδου της πτηνοτροφίας είναι οι ακόλουθοι:

- ▶ Αύξηση της παραγωγής κρέατος πουλερικών και αυγών, με ρυθμό ανάλογο με την αύξηση της ζήτησης (εξισορρόπηση παραγωγής-προσφοράς με τη ζήτηση). Ο προσανατολισμός της πτηνοτροφίας για εξαγωγές δεν κρίνεται σκόπιμος με τις παρούσες συνθήκες παραγωγής στην χώρα μας, εξαιτίας του κορεσμού της διεθνούς αγοράς σε πτηνοτροφικά προϊόντα και του ισχυρού ανταγωνισμού από τις μεγάλες παραγωγικές χώρες.
- ▶ Αύξηση της παραγωγικότητας, μείωση του κόστους παραγωγής και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.
- ▶ Βελτίωση της ποιότητας και παραγωγή νέων μορφών και τύπων πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ▶ Αύξηση της κατά κεφαλή κατανάλωσης πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ▶ Βελτίωση των συνθηκών εμπορίας.
- ▶ Ανάπτυξη δραστηριοτήτων για εξαγωγή πτηνοτροφικών προϊόντων (πλεονάσματα).

Η επίτευξη των παραπάνω στόχων θα επιτευχθεί με τη λήψη και εφαρμογή μέτρων μιας κοινής προσπάθειας Πολιτείας και φορέων της Πτηνοτροφίας που θα αφορούν στα εξής:

- ▶ Στην δημιουργία έργων υποδομής.
- ▶ Στην καλύτερη οργάνωση και εκσυγχρονισμό των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- ▶ Στην εύστοχη και πιο συχνή διαφήμιση των πτηνοτροφικών προϊόντων.
- ▶ Στο συντονισμό των φορέων των πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων για την κατανόηση της πραγματικότητας και την αντιμετώπιση των προβλημάτων της πτηνοτροφίας επί συλλογικού και συνολικού επιπέδου.
- ▶ Στην καλύτερη κατάρτιση των πτηνοτρόφων, στη σύγχρονη γνώση και τεχνολογία του κλάδου, που θα προέλθει από ένα συγκροτημένο πρόγραμμα εκπαίδευσης και συγγραφής ειδικών εντύπων από ειδικούς επιστήμονες.

Η πτηνοτροφία παράγει και προσφέρει άριστα από θρεπτικής και διαιτητικής απόψεως προϊόντα, όπως τα αυγά και το κρέας, σε χαμηλότερο κόστος συγκριτικά με άλλα ζωϊκά προϊόντα, για την διατροφή του ανθρώπου. Παλιότερα, τα αυγά και το κρέας των πουλερικών ήταν από τα ακριβότερα προϊόντα και γι' αυτό αποτελούσαν τροφή κυρίως για τους πλούσιους ή για τους ασθενείς.

Η κατανάλωση των αυγών και πουλερικών επηρεάζεται από πολλούς παράγοντες. Οι πιο σημαντικοί από αυτούς είναι:

- ▶ Η αύξηση του πληθυσμού μιας χώρας.
- ▶ Οι αλλαγές στον τρόπο διατροφής των κατοίκων (διατροφικές συνήθειες).
- ▶ Το ύψος του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος.

Η κατανάλωση αυγών και κρέατος πουλερικών ακολουθεί ένα πρότυπο. Σε ότι αφορά την κατανάλωση αυγών, αυτή τείνει να αντικαταστήσει παρά να συμπληρώσει το καθημερινό φαγητό (στο σπίτι) των αγροτικών αλλά και των αστικών νοικοκυριών. Αυτό συμβαίνει λόγω της μείωσης του χρόνου που διατίθεται για την προετοιμασία του φαγητού και για την εργασία των γυναικών εκτός σπιτιού. Γενικά, μερικά νοικοκυριά καταναλώνουν περισσότερο κρέας πουλερικών ή αυγά απ'ότι άλλα. Οι διαφορές αυτές, που υπάρχουν ακόμη και μεταξύ των μελών ενός νοικοκυριού, οφείλονται κυρίως σε καταναλωτικές συνήθειες, λόγους υγείας ή δίαιτας και στο διαθέσιμο εισόδημα. Πρέπει να τονιστεί ότι η κατανάλωση κρέατος ή αυγών δεν είναι σταθερή όλο το χρόνο, αλλά παρουσιάζει κυκλικές διακυμάνσεις κυρίως λόγω εποχής.

Η κατανάλωση κρέατος πουλερικών στο μέλλον θα τείνει να αυξηθεί. Οι λόγοι που συντελούν στην αύξηση αυτή είναι:

▶ Η συμπεριφορά των καταναλωτών στην Ελλάδα ακολουθεί εκείνη των κατοίκων άλλων προηγμένων χωρών που καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες κρέατος πουλερικών (Ισραήλ, ΗΠΑ)

▶ Οι καταναλωτές ικανοποιούνται με την κατανάλωση ποικιλίας τροφίμων, έτσι όταν στο κρέας πουλερικών συμμετέχουν και άλλα είδη κρεάτων πτηνών, τότε η κατανάλωση τους αυξάνεται.

▶ Οι διαιτολόγοι και οι γιατροί συνιστούν την κατανάλωση «λευκού κρέατος» (κρέας πουλερικών, ψαριών) στους ενήλικες ή στα άτομα με μειωμένη δραστηριότητα.

▶ Το κρέας των πουλερικών είναι ανταγωνιστικό των ερυθρών κρεάτων, που πωλούνται σε υψηλότερες τιμές.

▶ Στην αγορά το κρέας πουλερικών κυκλοφορεί με νέες μορφές αρκετά ελκυστικές στο ευρύ καταναλωτικό κοινό.

Στον κλάδο της πτηνοτροφίας υπάρχουν οι ακόλουθες τάσεις :

▶ Εκσυγχρονισμός και αύξηση μεγέθους των βιώσιμων πτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

▶ Απομάκρυνση από την παραγωγή των μικρών και οριακών εκμεταλλεύσεων .

▶ Δημιουργία μονάδων κάθετης ανάπτυξης που καλύπτουν όλο το κύκλωμα της εμπορίας και αφορά ιδιαίτερα στην κρεατοπαραγωγική πτηνοτροφία. Σε αυτό συντελεί η δυνατότητα της πτηνοτροφίας να αναπτύσσεται και να επιβιώνει οικονομικά σε κλίμακα μαζικής βιομηχανικής παραγωγής.

- ▶ Στην παραγωγή και προσφορά νέων επεξεργασμένων πτηνοτροφικών προϊόντων. Κυρίαρχο ρόλο θα παίξει η εξέλιξη της ζήτησης, η οποία αναμένεται να επηρεαστεί θετικά από τις σημαντικές επενδύσεις που πραγματοποιούνται σήμερα στον τομέα της περαιτέρω επεξεργασίας (further processing) του κρέατος πουλερικού για την παραγωγή νέων προϊόντων (κρεατοσκευάσματα). Τα προϊόντα αυτά αναμένεται να ενισχύσουν την εγχώρια ζήτηση και ιδιαίτερα τις εξαγωγές. Στην εξυγίανση του κλάδου θα συμβάλλει και ο προγραμματισμός της παραγωγής, με σκοπό την αποφυγή υπερβολικών διακυμάνσεων στις τιμές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΣΤΟΧΟΙ & ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Το πενταετές επιχειρηματικό σχέδιο της εταιρείας θα περιλαμβάνει δαπάνες οι οποίες αφορούν τον εκσυγχρονισμό του εξοπλισμού των υφιστάμενων μονάδων καθώς και την επέκταση της παραγωγής μέσω της κατασκευής δύο νέων θαλάμων. Ακολουθεί συγκεντρωτικός πίνακας που περιλαμβάνει όλους τους εκσυγχρονισμούς και τι προσπαθούμε να επιτύχουμε με αυτούς.

Αρχικά, οι εκσυγχρονισμοί που θα λάβουν χώρα αφορούν τον αερισμό των θαλάμων. Ο αερισμός αποτελεί την «καρδιά» του ορνιθώνα. Μ' αυτόν γίνεται η κυκλοφορία του αέρα που προσφέρει στα πτηνά το οξυγόνο και απομακρύνει από το θάλαμο την υγρασία και τα διάφορα επιβλαβή αέρια (υδρόθειο, αμμωνία, διοξείδιο του άνθρακα). Ακόμη, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μειώνει σε ένα βαθμό τη θερμοκρασία του θαλάμου και εξασφαλίζει στα πτηνά πιο άνετο περιβάλλον.

Οι τρεις θάλαμοι της «Ηπειρος Ο.Ε» από το οικονομικό έτος 2000 λειτουργούν με τεχνητό αερισμό τύπου 'τούνελ'. Το σύστημα αποτελείται από μεγάλους ανεμιστήρες στην μια πλευρά του χώρου (στην μικρότερη διάσταση ενός μακρόστενου χώρου). Τα μεγάλα ανοίγματα (παράθυρα) για την εισαγωγή του αέρα βρίσκονται στις αρχές του θαλάμου (στη μεγαλύτερη διάσταση ενός μακρόστενου χώρου). Γίνεται η εισαγωγή αέρα από τα ανοικτά παράθυρα και οι ανεμιστήρες τραβάνε με μεγάλη ταχύτητα τον αέρα. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι αυτό το σύστημα αερισμού είναι κατάλληλο μόνο για τη θερμή περίοδο του έτους και για πτηνά μέσης και μεγάλης ηλικίας (άνω των 15 ημερών). Για μικρότερες ηλικίες και για τις άλλες εποχές του έτους πρέπει να χρησιμοποιούνται άλλα συστήματα αερισμού.

Γνωρίζοντας την υφιστάμενη κατάσταση και λαμβάνοντας υπ' όψιν την οικονομική ανάλυση των τελευταίων έξι ετών, τη μεγάλη θνησιμότητα των πτηνών κάποιες χρονιές και το γεγονός ότι η χειμερινή περίοδος 2000-2001 είχε πολύ υψηλότερες θερμοκρασίες κατά μέσο όρο από την αντίστοιχη χειμερινή περίοδο 2001-2002, συμπεραίνουμε ότι ο συγκεκριμένος τύπος αερισμού είναι ακατάλληλος όχι μόνο για τις ψυχρές εποχές του χρόνου αλλά και για τις ενδιάμεσες, και είναι κατάλληλος μόνο για το καλοκαίρι.

Επενδύσεις & Εκσυγχρονισμοί	Στόχοι
Εγκάρσιος τεχνητός αερισμός.	<p>1)Βελτίωση του αερισμού των θαλάμων με συνέπεια την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πουλερικών και συνεπώς και της υγιεινής τους (μείωση του βαθμού θνησιμότητας).</p> <p>2)Μείωση δαπανών για την θέρμανση κατά 40% στις πραγματοποιούμενες εκτροφές.</p> <p>3)Μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών κατά 65% κατά τους χειμερινούς μήνες.</p>
Αντικατάσταση των θερμομητέρων (σόμπες προπανίου) με αερόθερμα και χρήση αυτών ως εφεδρική πηγή θέρμανσης.	<p>1)Μείωση του χρόνου εργασίας των ιδιοκτητών κατά δύο ώρες ημερησίως την περίοδο που τα πτηνά έχουν ανάγκη από θέρμανση.</p> <p>2)Αποτροπή του εξόδου πρόσληψης επιπλέον προσωπικού.</p> <p>3)Βελτίωση των συνθηκών εργασίας στους πτηνοτροφικούς θαλάμους.</p>
Σύστημα για το αυτόματο γέμισμα των δεξαμενών με νερό και χρήση δοσομετρητή για την χορήγηση εμβολίων-φαρμάκων-βιταμινών.	<p>1)Εξοικονόμηση χρόνου ανάλογα με την ηλικία των πουλερικών και την εποχή του έτους.Κατά μέσο όρο ο εργάσιμος χρόνος θα μειωθεί κατά μια ώρα την ημέρα.</p>
Σύστημα δροσισμού με υδροπάνελ για τις θερμές ημέρες του έτους.	<p>1)Μείωση του χρόνου εργασίας των ιδιοκτητών κατά 1 ½ ώρα που χρειάζεται το καλοκαίρι για την συντήρηση και διατήρηση του συστήματος δροσισμού.</p> <p>2)Διατήρηση της θερμοκρασίας σε χαμηλότερα επίπεδα που θα έχει ως συνέπεια την μείωση της θνησιμότητας των πουλερικών.</p> <p>3)Βελτίωση της κατάστασης της στρώμης από πλευράς υγρασίας.</p> <p>4)Δυνατότητα χρήσης του κλιματισμού από μικρότερη ηλικία.</p> <p>5)Υπολογίζεται εμπειρικά βελτίωση του οικονομικού αποτελέσματος κατά 0,045€ ανά πουλερικό.</p>
Κατασκευή δύο σύγχρονων θαλάμων με πλήρη εξοπλισμό.	<p>1)Αύξηση της παραγωγής κατά 45% μέσα στην επόμενη πενταετία.</p>

Στον τομέα λοιπόν του αερισμού, στην Ελλάδα δεν υπάρχει η απαραίτητη πείρα από τους κατασκευαστές για την τοποθέτηση των εξαεριστήρων στην οροφή, γι'αυτό το λόγο προτείνουμε εγκάρσιο τεχνητό αερισμό με υποπίεση (εισαγωγή από την μια πλευρά και εξαγωγή από την άλλη). Ο τεχνητός αερισμός με υποπίεση γίνεται με την βοήθεια ανεμιστήρων αερισμού (εξαεριστήρων) που βγάζοντας τον αέρα, δημιουργούν μέσα στο

θάλαμο υποπίεση, με αποτέλεσμα να μπαίνει νέος από τα ανοίγματα εισόδου που βρίσκονται στα πλευρικά τοιχώματα του θαλάμου. Το σύστημα αποτελείται από μεγάλους ανεμιστήρες στην μια πλευρά του χώρου (στη μεγαλύτερη διάσταση ενός μακρόστενου χώρου), παράλληλα με τα παράθυρα για την εισαγωγή του αέρα από την απέναντι πλευρά. Τα ανοίγματα εισόδου και εξόδου του αέρα μπορεί να ελέγχονται μηχανικά (αυτόματα) ή και με το χέρι (χειροκίνητα). Η κατεύθυνση του αέρα ακολουθεί το φυσικό της δρόμο και η απόδοση του τεχνητού αερισμού με υποπίεση ως σύστημα αερισμού είναι καλή. Επειδή, οι εξαεριστήρες θα τοποθετηθούν στα πλευρικά τοιχώματα (τοίχοι) ονομάζεται εγκάρσιος τεχνητός αερισμός με υποπίεση.

Το συνολικό ποσό που θα απαιτηθεί για τις προτεινόμενες μετατροπές ανέρχεται στο ύψος των 6.000€ για τους τρεις θαλάμους μαζί.

Με αυτό το σύστημα αερισμού έχουμε ως στόχο:

- ▶ Τον έλεγχο των κλιματολογικών συνθηκών στο χώρο του πτηνοτροφείου ανεξάρτητα από τις επικρατούσες κλιματολογικές συνθήκες.
- ▶ Τη μείωση των δαπανών για την θέρμανση. Η προσδοκώμενη ωφέλεια από την μείωση των καυσίμων ανέρχεται σε 40%.¹
- ▶ Τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πουλερικών και συνεπώς και της υγιεινής τους, με ό,τι θετικό αυτό συνεπάγεται για την ταχύτερη και χωρίς προβλήματα αναπτυξή τους. Παράλληλα αποφεύγουμε την εκδήλωση του θερμικού στρες, το οποίο αποφέρει οικονομική ζημιά. Άρα πετυχαίνουμε μείωση της χρήσης των αντιβιοτικών στο 65% κατά την διάρκεια των χειμερινών μηνών.

Συνολικά λοιπόν, πετυχαίνουμε μείωση δαπανών, αύξηση κερδών και επιπλέον ποιοτικότερο προϊόν στην διάθεση του καταναλωτή. Επιπρόσθετα με την μειωμένη χρήση των αντιβιοτικών συνεισφέρουμε με τις μικρές μας δυνατότητες στο μεγάλο θέμα της μικροβιοαντοχής που έχει σχέση και με την Δημόσια Υγεία.

Ένας άλλος τομέας που χρειάζεται βελτίωση είναι αυτός της καλύτερης αξιοποίησης των παραγωγικών συντελεστών της επιχείρησης. Η χρήση των θαλάμων και των λοιπών πάγιων

---

1. Το ποσοστό αυτό προέρχεται καθαρά από την εμπειρία των ιδιοκτητών και δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο άρθρο της

βιβλιογραφίας που να αναφέρεται στο συγκεκριμένο θέμα.

εγκαταστάσεων εξαρτάται σε μικρό βαθμό από τους ιδιοκτήτες, αλλά περισσότερο από τις καθιερωμένες συμβεβλημένες επιχειρήσεις, οι οποίες ρυθμίζουν τον αριθμό των εκτροφών ανά έτος ανάλογα με τις ανάγκες τους και τις δυνατότητες τους για εμπορία. Ο τομέας λοιπόν που μένει να αξιοποιηθεί είναι η εργασία. Γνωρίζοντας τον χώρο που δραστηριοποιείται η επιχείρηση και έχοντας σωστή γνώση των διαφορετικών σταδίων της παραγωγής προτείνουμε μια σειρά από ενέργειες που έχουν ως στόχο και σκοπό να μειώσουν το χρόνο εργασίας των ιδιοκτητών και να αποτρέψουν το έξοδο της πρόσληψης επιπλέον προσωπικού. Θα προσπαθήσουμε για την πλήρη συμμετοχή των μελών της οικογένειας στην οργάνωση και διεύθυνση της επιχείρησης και για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας για όλα τα μέλη που απαρτίζουν το εργατικό δυναμικό της επιχείρησης. Η αυτοματοποίηση πολλών καθημερινών εργασιών, η εισαγωγή νέων τεχνολογιών, ο προγραμματισμός και ο σωστός καταμερισμός των εργασιών θα συμβάλλει στο να μη χρειαστεί να προσληφθεί νέο προσωπικό. Στόχος λοιπόν, είναι οι εργασίες να πραγματοποιούνται αποκλειστικά από τα μέλη της οικογένειας ως έχουν και ενίοτε η χρησιμοποίηση εποχιακού προσωπικού.

Προτείνουμε αντικατάσταση των θερμομητέρων (σόμπες προπανίου) με αερόθερμα και χρήση αυτών ως εφεδρική και όχι ως κύρια πηγή θέρμανσης. Η δαπάνη για την προμήθεια των αερόθερμων φτάνει στις 3.000 € και ο χρόνος που εξοικονομούμε είναι δύο ώρες ημερησίως για την περίοδο εκείνη που τα πτηνά έχουν ανάγκη από θέρμανση.

Στην συνέχεια, θα αποκτήσουμε σύστημα για το αυτόματο γέμισμα των δεξαμενών με νερό και χρήση δοσομετρητή για την χορήγηση των εμβολίων, φαρμάκων και βιταμινών. Η δαπάνη θα ανέρθει στα 1.320,65€ και ο χρόνος που θα εξοικονομήσουμε ποικίλει ανάλογα με την ηλικία των πουλερικών και την εποχή του έτους. Υπολογίζουμε ότι κατά μέσο όρο ο εργάσιμος χρόνος θα μειωθεί κατά μία ώρα την ημέρα. Αυτό θα ισχύει για τις περιόδους όπου υπάρχουν εκτροφές.

Στη συνέχεια, θα αντικατασταθεί η υδρονέφωση με υδροπάνελ στο σύστημα δροσισμού για την θερμή εποχή του έτους. Με την μέθοδο αυτή θα μειωθεί ο χρόνος εργασίας κατά 11/2 ώρα που χρειάζεται καθημερινά το καλοκαίρι για τη συντήρηση και διατήρηση του συστήματος δροσισμού. Το ύψος της δαπάνης θα ανέρθει στα 19.075,60€.

Η χρησιμότητα του δεν θα φανεί μόνο από την εξοικονόμηση εργασίας. Η σωστή αξιολόγηση του θα πρέπει να γίνει αφού ληφθούν υπ' όψιν και οι άλλες βελτιώσεις που θα προσφέρει στο χώρο των πτηνοτροφείων. Οι βελτιώσεις αυτές θα αναφέρονται στην

διατήρηση της θερμοκρασίας σε χαμηλότερα επίπεδα, στη βελτίωση της κατάστασης της στρώμης από πλευράς υγρασίας και στη δυνατότητα χρήσης του κλιματισμού από μικρότερη ηλικία.

Για τα υδροπάνελ υπολογίζουμε βελτίωση του οικονομικού αποτελέσματος κατά 0,045€ ανά πουλερικό, δηλαδή 3.961,85€ για δύο καλοκαιρινές εκτροφές και ταυτόχρονα εξοικονόμηση εργασίας.

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΙ	ΑΞΙΑ ΚΤΗΣΗΣ
Εκσυγχρονισμός για βελτίωση αερισμού	6.000,00 €
Αντικατάσταση θερμομητέρων με αερόθερμα	3.000,00 €
Σύστημα αυτόματου γεμίσματος των δεξαμενών με νερό	1.320,65 €
Σύστημα δροσισμού με υδροπάνελ	19.075,60 €
ΣΥΝΟΛΟ	29.396,25 €

Στόχος μας με τους παραπάνω εκσυγχρονισμούς είναι να βελτιώσουμε τόσο την ποιότητα της παραγωγής όσο και τις συνθήκες εργασίας. Η εξοικονόμηση εργάσιμου χρόνου θα μας δώσει τη δυνατότητα σε μελλοντική επέκταση των δραστηριοτήτων της επιχείρησης να αποφύγουμε την ξένη εργασία και την αύξηση των δαπανών που αυτή συνεπάγεται. Στα οφέλη από την βελτίωση της παραγωγής έχουμε ήδη αναφερθεί.

Οι παραπάνω εκσυγχρονισμοί μπορούν να επιτευχθούν μέσα από αντίστοιχα προγράμματα εκσυγχρονισμού του Υπουργείου Γεωργίας με ύψος επιδότησης αυτών 30%.

Επίσης προβλέπεται σχεδιασμός για μεταβολή της κτηματικής περιουσίας με την απόκτηση δύο νέων σύγχρονων θαλάμων σε παρακείμενη θέση με τους ήδη υπάρχοντες. Αυτή η κίνηση θα βοηθήσει στην επέκταση της παραγωγής από σαράντα πέντε χιλιάδες (45.000) σε εξηντά πέντε χιλιάδες (65.000), κατά μέσο όρο, πτηνά ανά εκτροφή μέσα στην επόμενη πενταετία. Η αύξηση αναμένεται να είναι της τάξης του 45% δηλαδή είκοσι χιλιάδες πτηνά ανά εκτροφή. Το έτος 2004 προβλέπεται η κατασκευή θαλάμου 696τ.μ ο οποίος θα αρχίσει να λειτουργεί από τις αρχές του 2005. Ο επόμενος θάλαμος θα κατασκευαστεί στα τέλη του 2006 και θα λειτουργήσει στις αρχές του 2007.

Οι θάλαμοι θα είναι διαστάσεων 58μ*12μ (696τμ). Τα τεχνικά τους χαρακτηριστικά θα είναι τα εξής: θα αποτελούνται από σιδηροσκελετό με υποστυλώματα από IPE 180, ζυγώματα από IPE 1800 με ελκυστήρα 2L 35*4, τεγίδες γαλβανιζέ τύπου Z140*1,5, βοηθητικοί στύλοι από IPE 160 και τέλος αντιανέμια στέγης και χιασμοί. Όλα τα μεταλλικά στοιχεία θα παραδοθούν βαμμένα με αστάρι και ρεπουλίνη για αντισκωρική προστασία.

Η κάλυψη της οροφής, προσόψεων και των πλυν θα είναι από πάνελ πολυουρεθάνης 40 mm. Για την πλήρη στεγανοποίηση της οροφής γίνεται ειδική έγχυση με πολυουρεθάνη καθώς και στις γωνίες του κτηρίου θα τοποθετηθούν ειδικά τεμάχια για την εξασφάλιση της στεγανότητας του θαλάμου.

Στην μία πρόσοψη των 12μ του θαλάμου θα τοποθετηθεί θερμομονωτική πόρτα συρόμενη διαστάσεων 3*3μ. για τα μηχανήματα ενώ στην άλλη μία πόρτα 2*1μ., έτσι ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση στο χώρο του προθαλάμου. Στην μία πλευρά θα τοποθετηθούν δύο πόρτες θερμομονωτικές διαστάσεων 2*1μ. Θα χωριστεί βοηθητικός χώρος 3*9μ., στην μία άκρη του κτηρίου με πάνελ πολυουρεθάνης 30mm με έγχρωμα χαλυβδοελάσματα έτσι ώστε μέσα σε αυτόν να τοποθετηθούν το αερόθερμο, οι ηλεκτρικοί πίνακες, οι δεξαμενές κ.τ.λ. Η επικοινωνία με το θάλαμο παραγωγής θα γίνεται με θερμομονωτική πόρτα διαστάσεων 1*2μ.

Σε κάθε πλευρά θα κατασκευαστούν παράθυρα αλουμινίου διαστάσεων 3*1μ., συρταρωτά ανοιγόμενα από πάνω προς τα κάτω δια μέσω συστήματος με την χρήση αεροσυμπιεστή. Το υλικό κάλυψης θα είναι από διπλό polycarbonate 10mm LEXAN για παροχή μόνωσης. Ο αριθμός των παραθύρων θα είναι 14 τεμάχια συνολικά (7 σε κάθε πλευρά) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο ικανοποιητικός αερισμός και φωτισμός εντός του θαλάμου. Το άνοιγμα και το κλείσιμο των παραθύρων θα επιτυγχάνεται με μπουκάλες αέρος δια μέσω σωλήνας. Η λειτουργία των παραθύρων είναι ανεξάρτητη από κάθε πλευρά και θα υπάρχει η δυνατότητα αυτόματου ανοίγματος των παραθύρων δια μέσω ηλεκτρονικού οργάνου που φέρει ο πίνακας ελέγχου. Αυτό θα λαμβάνει χώρα σε περίπτωση οποιασδήποτε βλάβης που έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της θερμοκρασίας εντός του θαλάμου (με την προϋπόθεση ότι δεν έχουμε διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος). Επίσης θα υπάρχει η δυνατότητα αυτόματου σταδιακού ανοίγματος και κλεισίματος των παραθύρων συναρτήσει της θερμοκρασίας έτσι ώστε να επιτυγχάνεται αερισμός του θαλάμου σε ήπιες καιρικές συνθήκες χωρίς την χρήση ανεμιστήρων.

Σε περίπτωση διακοπής ρεύματος θα τίθεται αυτόματα σε λειτουργία το σύστημα ανοίγματος πλευρικών παραθύρων με τις μπουκάλες αέρος ούτως ώστε να παρέχεται ικανοποιητική παροχή αέρα εντός του θαλάμου. Κατά την διάρκεια του χειμώνα και σε μικρές ηλικίες των πτηνών η λειτουργία αυτή (δηλαδή το αυτόματο άνοιγμα σε περίπτωση διακοπής ρεύματος) μπορεί να αναιρεθεί.

Όσο αφορά το μηχανολογικό εξοπλισμός των μονάδων αυτός θα αποτελείται από:

Σύστημα τροφοδοσίας. Τρεις ταϊστρες (Εισαγωγή από Ιταλία) τύπου LEO PAN 3 γραμμές*53μ η κάθε γραμμή και τα πιάτα αποποθετημένα ανά 0,75 εκ. Χωνί τροφοδοσίας 70 κιλών κατασκευασμένο από χάλυβδα, μοτέρ ισχύς 0,37 kw, ικανότητα του συστήματος 350 κιλά/ώρα διακόπτη ασφαλείας και control pan με διακόπτη πίεσης για να σταματάει ο κοχλίας όταν το control pan είναι γεμάτο. Θα περιέχει σιλό χωρητικότητας δώδεκα (12) τόνων, κοχλίες, χοάνες, δείκτη στάθμη στην χοάνη κ.τ.λ.

Επίσης, θα υπάρχουν τέσσερις σειρές ποτίστρες τύπου πιπίλας με τα αντίστοιχα δισκάκια από κάτω (μία πιπίλα κάθε 25 εκατ.). Θα περιλαμβάνονται επίσης δύο δεξαμενές πλαστικές των 1000 και 500 λίτρων σε αντίστοιχες βάσεις όπως και οι απαραίτητες υδραυλικές εγκαταστάσεις.

Σύστημα θέρμανσης. Αυτό θα περιλαμβάνει ένα αερόθερμο υγραερίου (160.000 kcal/h) με χαλύβδινο θάλαμο καύσης. Η αναρρόφηση του αέρα θα γίνεται από τον πτηνοτροφικό θάλαμο δια μέσου φίλτρου. Για την διανομή του θερμού αέρα θα υπάρχουν αγωγοί πολυαιθυλενίου PE διάτρητοι και σε συνδυασμό με ειδικούς ανεμιστήρες (fun jet) θα παρέχεται ομοιόμορφη κατανομή της θερμοκρασίας σε όλο το μήκος του θαλάμου. Το παραπάνω αερόθερμο επαρκεί εφ'όσον ο θάλαμος χωρίζεται στις πρώτες μέρες της εκτροφής.

Σύστημα εξαερισμού. Ο αερισμός του θαλάμου θα επιτυγχάνεται με την λειτουργία πέντε ανεμιστήρων EM50 του 1 HP 380 Volt, οι οποίοι θα λειτουργούν με 4 ταχύτητες ανάλογα με τις εκάστοτε απαιτήσεις σε θερμοκρασία με αυτόματη επιλογή της ταχύτητας περιστροφής των ανεμιστήρων. Επίσης στην μία πλευρά του κτηρίου θα τοποθετηθούν δύο ανεμιστήρες EM30 του 0,5 HP 380 Volt οι οποίοι θα λειτουργούν και αυτοί με 4 ταχύτητες, αυτόματα, και σε συνδυασμό με άλλους δύο EM50 θα παρέχουν αερισμό κατά την διάρκεια του χειμώνα. Το δε άνοιγμα των παραθύρων της απέναντι πλευράς, απ'όπου εισάγεται ο αέρας θα ρυθμίζεται χειροκίνητα από τον χρήστη. Η κίνηση των ανεμιστήρων θα επιτυγχάνεται δια μέσου πίνακα.

Για την εξασφάλιση της ψύξης την καλοκαιρινή περίοδο θα τοποθετηθούν ειδικά διαβρεχόμενα πάνελς 33τ.μ συνολικά (δύο τεμάχια) με πάχος 10 εκ., όπου η διαβροχή αυτών θα εξασφαλίζεται από βυθιζόμενες αντλίες μέσα σε δεξαμενές νερού. Τα μεταλλικά μέρη των πάνελς δροσισμού θα αποτελούνται από έγχρωμη πλαστικοποιημένη λαμαρίνα. Η λειτουργία της ψύξης θα έχει ξεχωριστή ρύθμιση της θερμοκρασίας εκκίνησης.

Φωτισμός: Θα τοποθετηθούν 3 σειρές λαμπτήρες πυρακτώσεως των 60 Watt με τις αντίστοιχες καλωδιώσεις και ηλεκτρικό πίνακα.

Γεννήτρια παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και ηλεκτρονικός πίνακας για την αυτόματη εκκίνηση της: Θα περιλαμβάνει ηλεκτρικό κύκλωμα παράκαμψης του ηλεκτρικού πίνακα σε περίπτωση βλάβης (οι ανεμιστήρες να λειτουργούν στην πλήρη ισχύ).

Ηλεκτρικός πίνακας ελέγχου όλων των παραπάνων συστημάτων. Ο πίνακας αυτός θα περιέχει σύστημα inverter στον οποίο θα περιέχονται, αντιστροφέας συχνότητας, ελεγκτής και όλα τα παρελκόμενα όπως γενικός διακόπτης, ενδεικτικά λειτουργίας κ.τ.λ.

Συναγερμός Τηλεειδοποίησης.

Στις παρακάτω τιμές δεν συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α (18%), ενώ περιλαμβάνεται η εγκατάσταση και παράδοση του εξοπλισμού σε πλήρη λειτουργία. Επομένως, το συνολικό κόστος μαζί με το ΦΠΑ ανέρχεται στα 79.445,45€ για την κατασκευή και για τον εξοπλισμό στα 44.074,25€.

Θα πρέπει να αναφερθούμε επίσης, στο γεγονός ότι η εταιρεία δεν κατέχει ιδιότητα μέσα μεταφοράς και ούτε προτίθεται να αποκτήσει. Στο μέλλον, η συνεργαζόμενη εταιρεία με την «Ηπειρος Ο.Ε.» θα κατασκευάσει αποθήκες για ζωοτροφές και πτηνοσφαγεία στην περιοχή γεγονός που θα μειώσει τα έξοδα για φορτωτικά και τη μεταφορά τους ανά πτηνό. Το 2002 η αξία φόρτωσης και μεταφοράς στο πτηνοσφαγείο ανά πτηνό ανέρχονταν σε 0,03€ και με αυτές τις προϋποθέσεις προβλέπεται ότι θα μειωθεί κατά 50%. Το παραπάνω γεγονός δεν θα ληφθεί υπ' όψιν στο σχέδιο ανάπτυξης της εταιρείας γιατί οφείλεται σε εξωτερικό παράγοντα μη σχετιζόμενο με τις ενέργειες της επιχείρησης.

Έτσι η εταιρεία προβαίνοντας σε αυτούς τους εκσυγχρονισμούς και την επέκταση της παραγωγής μέσω της κατασκευής νέων θαλάμων επιδιώκει βελτιώσεις εκεί που πραγματικά χρειάζεται χωρίς να ρισκάρει επενδύοντας σε εξοπλισμό που δεν θα μπορέσει ποτέ να αποσβέσει.

ΠΙΝΑΚΑΣ 25: Προβλεπόμενο κοστολόγιο θαλάμων

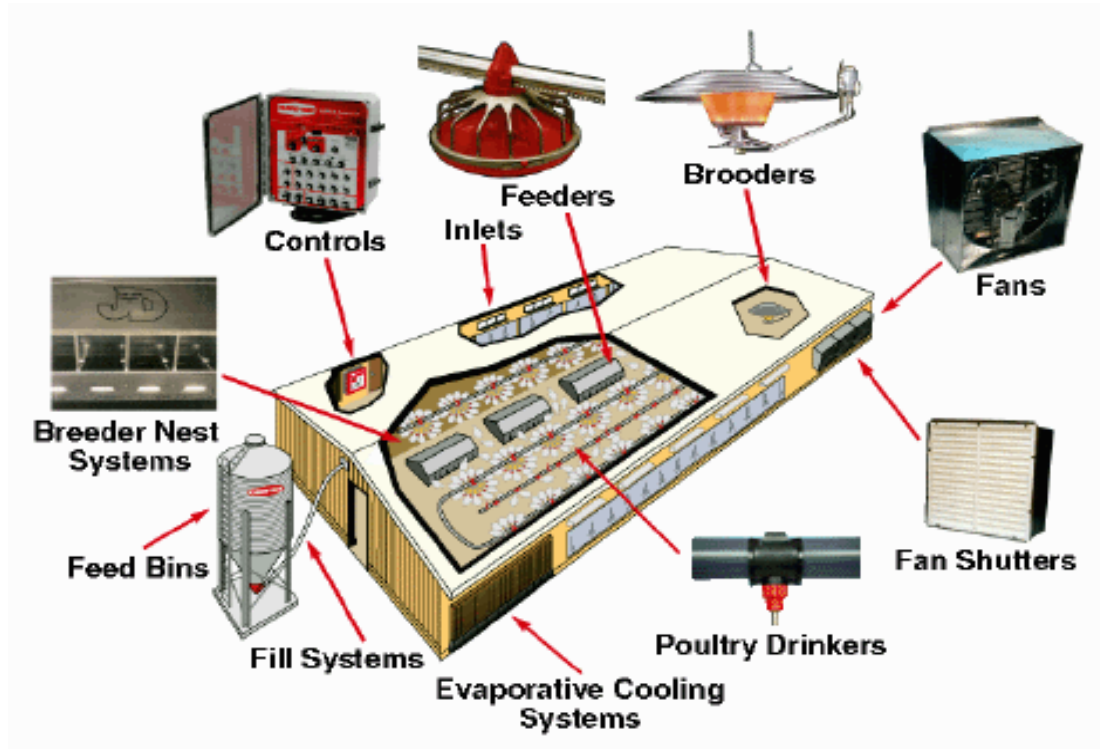
Υλικά	
Σκελετός & Εγκατάσταση	16.992,00 €
Υλικά κάλυψης :οροφής πλ/ν & Εγκατάσταση-	26.342,00 €
Παράθυρα- Εγκατάσταση	7.413,10 €
Πόρτες-Εγκατάσταση	1.919,30 €
Σίδερα – μάζα	3.361,60 €
Άδεια-Αμοιβή μηχανικού	3.735,10 €
Αμοιβές Οικοδόμων	7.563,55 €
Σύνολο Κατασκευής	67.326,65 €
Εξοπλισμός	
Αερισμός-Ανεμιστήρες-Ηλεκτρικός Πίνακας – Εγκατάσταση	10.849,50 €
Αυτοματισμός για παράθυρα (Μηχανικό μέρος γιατί το ηλεκτρικό είναι ενσωματωμένο στον ηλεκτρονικό πίνακα)	792,40 €
Εξοπλισμός τροφοδοσίας ταϊστρες και ποτίστρες-Εγκατάσταση	12.859,86 €
Θέρμανση-Αερόθερμο-Εγκατάσταση	5.262,00 €
Φωτισμός-Εγκατάσταση	1.209,10 €
Ηλεκτρικό κύκλωμα παράκαμψης του ηλεκτρικού πίνακα	440,20 €
Σύστημα δροσισμού	2.788,00 €
Σύστημα τηλεειδοποίησης	250,00 €
Εξοδα μεταφοράς από Ιταλία	2.900,00 €
Σύνολο εξοπλισμού	37.351,06 €

Επίσης η εταιρεία με τις παραπάνω βελτιώσεις θα έχει ως στόχο τη μείωση του βαθμού θνησιμότητας σε λιγότερο από πέντε (5) τοις εκατό, χωρίς να αυξήσουμε την χρήση φαρμάκων-αντιβιοτικών και εμβολίων αλλά βελτιώνοντας τις συνθήκες διαβίωσης των ορνίθων και ελέγχοντας το περιβάλλον. Ο υφιστάμενος μέσος όρος θνησιμότητας στην επιχείρησή μας κυμαίνεται στο 4.8% τοις εκατό. Υπολογίζεται άμεσα ότι το ποσοστό θνησιμότητας θα μειωθεί στο 3% και θα παραμείνει σταθερό για την επόμενη πενταετία.

Η σωστή διαχείριση της κοπριάς των πτηνών αποτελεί έναν ακόμη στόχο της πτηνοτροφικής εταιρείας. Ο σχεδιασμός των κτηρίων καθώς και του εξοπλισμού της εκμετάλλευσης πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να διευκολύνει τη διαχείριση της κοπριάς που παράγεται κατά την διάρκεια εκτροφής των πτηνών. Ήδη στην επιχείρηση εφαρμόζονται

πρακτικές για την επεξεργασία των αποβλήτων. Προβλέπεται επίσης, ταυτόχρονη προσπάθεια για την μείωση της δυναμικής μόλυνσης (ρύπανση περιβάλλοντος και υδροφόρου ορίζοντα) μέσω της υιοθέτησης αποδεκτών πρακτικών για την διαχείριση αποβλήτων (παράρτημα: για οδηγίες για εφαρμογή πρακτικών από Διεύθυνση Γεωργίας).

Φωτογραφία 2: Εξοπλισμός σύγχρονου θαλάμου πτηνοτροφικής εγκατάστασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Το επιχειρηματικό σχέδιο όπως αναφέραμε περιέχει παγιοποιήσιμες δαπάνες, οι οποίες αφορούν τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησης. Οι επενδύσεις αυτές θα αξιολογηθούν χρησιμοποιώντας ορθολογική μέθοδο στην οποία θα γίνονται προβλέψεις για τα επιπλέον έσοδα και έξοδα που προκύπτουν για την επιχείρηση από την λειτουργία των εκσυγχρονισμένων θαλάμων και την λειτουργία των νέων θαλάμων. Οι προβλέψεις έχουν γίνει λαμβάνοντας υπ' όψιν :

- ▶ Τη μέχρι σήμερα πορεία των αποτελεσμάτων της εταιρείας και των ρυθμών μεγένθυσης που έχει πετύχει και
- ▶ Την αρχή της συντηρητικότητας των προβλέψεων για την αποφυγή δημιουργίας πλασματικών προσδοκιών.

Ο χρονικός ορίζοντας της επένδυσης προσδιορίζεται στα πέντε έτη. Βέβαια το χρονικό διάστημα για το οποίο ο εξοπλισμός θα απέδιδε ικανοποιητικά ανέρχεται στα δέκα χρόνια. Ως αρχικό έτος λειτουργίας των επενδύσεων αναφέρεται το έτος 2003, καθότι τα μέχρι τώρα γνωστά στοιχεία για τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχείρησης αναφέρονται μέχρι το έτος 2002. Επομένως, οι προβλέψεις των οικονομικών στοιχείων θα πραγματοποιηθούν για τα επόμενα πέντε χρόνια λειτουργίας της μονάδας (2003-2007).

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η επιχείρηση έχει έσοδα κυρίως από την πάχυνση πουλερικών. Με τις νέες επενδύσεις στόχος μας είναι να επιτύχουμε αύξηση στον αριθμό των εκτρεφόμενων πτηνών ετησίως.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα προβλεπόμενα έσοδα που προκύπτουν για την επιχείρηση από το συγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα. Αναλυτικότερα, οι πωλήσεις κάθε έτους υπολογίστηκαν με βάση τις σχέσεις που προέκυψαν από τα προηγούμενα έτη (1997-2002) λειτουργίας της επιχείρησης. Ως τιμή πώλησης για το 2003 λαμβάνω την τιμή πώλησης που επιτύχαμε το 2002 και ισούται με 1,01€ ανά κιλό ζώντος βάρους. Επίσης, για τα επόμενα έτη θα γίνει η παραδοχή ότι η τιμή αυτή θα παραμείνει σταθερή. Η συντηρητική

αυτή εκτίμηση της εταιρείας δικαιολογείται δεδομένου ότι η τιμή πώλησης καθορίζεται από την συνεργαζόμενη εταιρεία η οποία και προμηθεύει την επιχείρηση με τις πρώτες ύλες και αγοράζει τα παχυνόμενα κοτόπουλα και αφ'ετέρου λόγω της αστάθειας που παρατηρείται στο κλάδο της πτηνοτροφίας.

Αναλύοντας λοιπόν τον πίνακα, αναφέρουμε ότι στην πρώτη γραμμή καταγράφεται ο αριθμός των νεοσσών που θα αγοραστούν ως πρώτη ύλη για πάχυνση. Το έτος 2003 και 2004 θα λειτουργούν οι τρεις υπάρχοντες θάλαμοι με συνολική έκταση 2.920τ.μ. Με τους εκσυγχρονισμούς που έχουμε πραγματοποιήσει θα τοποθετήσουμε 16 πτηνά ανά τετραγωνικό μέτρο. Γνωρίζουμε από την βιβλιογραφία ότι σε ορνιθώνες με ελεγχόμενο περιβάλλον τοποθετούμε 15-18 πτηνά ανά τ.μ. Όπως αναφέραμε στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, ο μέσος όρος των εκτροφών ανέρχεται σε 4,7 το έτος. Εμείς δεχόμαστε για το μέλλον 5 εκτροφές το έτος γιατί η ζήτηση για κρέας πουλερικών θα αυξηθεί όπως αναφέραμε στην ανάλυση του κλάδου. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το πιο διαδεδομένο σύστημα εκτροφής είναι εκείνο που ονομάζεται σύστημα μονοεκτροφής (all in-all out). Σύμφωνα με αυτό, στους θαλάμους υπάρχουν μόνο μιας ηλικίας πτηνά, που η εκτροφή τους αρχίζει και τελειώνει την ίδια μέρα. Ανάμεσα σε δύο εκτροφές, οι θάλαμοι δεν χρησιμοποιούνται αλλά καθαρίζονται και απολυμαίνονται. Το σύστημα αυτό χρησιμοποιείται από την «Ηπειρος Ο.Ε.». Η διάρκεια της εκτροφής, καθώς και το μεταξύ δύο εκτροφών διάστημα, προσδιορίζουν τον αριθμό των εκτροφών που μπορεί να γίνουν σε ετήσια βάση.

Αρα για τα έτη 2003 και 2004 θα έχω $2.920 \text{ τ.μ} * 16 \text{ πτηνά/τ.μ} * 5 = 233.600 \text{ πτηνά/έτος}$. Το 2005 θα λειτουργήσει η νέα μονάδα των $58\mu * 12\mu = 696\text{τ.μ}$ και θα αυξηθεί ο αριθμός των νεοσσών που θα τοποθετήσουμε κατά $696\text{τ.μ} * 16 \text{ πτηνά/τ.μ} * 5 = 55.680 \text{ πτηνά/έτος}$. Η καινούρια μονάδα θα λειτουργήσει από το 2005 ενώ το 2007 θα τεθεί σε λειτουργία και ο δεύτερος θάλαμος των 696τ.μ που θα αυξήσει τον αριθμό των πτηνών κατά 55.680 το έτος. Επομένως, το 2005 η παραγωγή θα αυξηθεί κατά 23,84% σε σχέση με το 2004 και κατά ποσοστό 19,25% το έτος 2007 δηλαδή η παραγωγή θα αυξηθεί μέσα στην πενταετία κατά 48% περίπου. Σε σχέση με το 2001, έτος με 5 εκτροφές και αριθμό νεοσσών παραπλήσιο με τα έτη 2003 και 2004 η αύξηση στην παραγωγή σε σχέση με το 2007 αναμένεται να είναι 52,6%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26: Αριθμός εκτροφών/έτος ανάλογα με τη διάρκεια της εκτροφής και το χρονικό διάστημα μεταξύ δύο διαδοχικών εκτροφών.

Διάρκεια εκτροφής (ημέρες)	Χρονικό Διάστημα Μεταξύ Δύο Διαδοχικών Εκτροφών							
	7	8	9	10	11	12	13	14
42	7,2	7,1	7,0	6,9	6,8	6,7	6,6	6,5
49	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,0	5,9	5,8
50	6,4	6,3	6,2	6,1	6,0	5,9	5,8	5,7
51	6,3	6,2	6,1	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6
52	6,2	6,1	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6	5,5
53	6,1	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5
54	6,0	5,9	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5	5,4
55	5,9	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5	5,4	5,3
56	5,8	5,7	5,6	5,5	5,5	5,4	5,3	5,2
57	5,7	5,6	5,5	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1
58	5,6	5,5	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1	5,1
59	5,5	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1	5,1	5,0
60	5,5	5,4	5,3	5,2	5,1	5,1	5,0	5,0
61	5,4	5,3	5,2	5,1	5,1	5,0	4,9	4,9
62	5,3	5,2	5,1	5,1	5,0	4,9	4,9	4,9
63	5,2	5,1	5,1	5,0	4,9	4,9	4,8	4,8

Στη δεύτερη γραμμή, καταγράφεται ο αριθμός των πτηνών που θα πάει προς πώληση. Στην εκτροφή πουλερικών πάντα υπάρχει ένα ποσοστό θνησιμότητας το οποίο στην δική μας επιχείρηση υπολογίστηκε κατά μέσο όρο σε 4,8% ετησίως. Άρα, από τον αριθμό των νεοσσών που αγοράσαμε για εκτροφή αφαιρούμε τον αριθμό των πτηνών που θα χάσουμε. Τα επόμενα πέντε χρόνια ο συντελεστής θνησιμότητας θα μειώνεται σταδιακά παράλληλα με τους πραγματοποιούμενους εκσυγχρονισμούς και βελτιώσεις. Κατά μέσο όρο υπολογίζουμε εμπειρικά μιας και η βιβλιογραφία δεν βοηθά, ότι ο συντελεστής θνησιμότητας θα κυμανθεί στο 3% δηλαδή μείωση της τάξεως του 37,5%.

Στην επόμενη γραμμή, υπολογίζω τα κιλά ζώντος βάρους που θα πουλήσουμε γιατί η τιμή αγοράς αντιστοιχεί σε κιλό ανά ζων βάρους. Κατά μέσο όρο, από την εξαετία 1997-2002 το κάθε κοτόπουλο αποκτά ζων βάρους ίσο με 2.45 κιλά. Έτσι λοιπόν, η τρίτη γραμμή προέρχεται από το πολλαπλασιασμό του αριθμού των πτηνών που είναι προς πώληση επί 2,45 κιλά/πτηνό.

Στη τελευταία γραμμή παρουσιάζονται τα προβλεπόμενα έσοδα της επιχείρησης για την πενταετία 2003-2007.

Οι εκσυγχρονισμοί στους υφιστάμενους θαλάμους καθώς και η επέκταση της παραγωγής μέσω της κατασκευής νέων θαλάμων αύξησαν την παραγωγικότητα της επιχείρησης και τις πωλήσεις της.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27: Προβλεπόμενα Έσοδα Από την Προβλεπόμενη Επένδυση

Κύκλος εργασιών	Έτος 2003	Έτος 2004	Έτος 2005	Έτος 2006	Έτος 2007
Αριθμός νεοσσών (Αριθμός Πτηνών)	233.600	233.600	289.280	289.280	344.960
Αριθμός νεοσσών προς πώληση	226.592	226.592	280.602	280.602	334.611
Νεοσσοί προς πώληση(Κιλά Ζώντος Βάρους)	555.150	555.150	687.474	687.474	819.797
Τιμή πώλησης ανά κιλό ζώντος βάρους (ποσά σε €)	1,01	1,01 €	1,01 €	1,01 €	1,01 €
Έσοδα (ποσό σε ευρώ)	560.701,90	560.701,90	694.348,66	694.348,66	827.995,41

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Για τον προσδιορισμό των εξόδων που θα βαρύνουν την επιχείρηση εξαιτίας του επιχειρηματικού σχεδίου, χρησιμοποιήθηκαν ιστορικά οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης προσαρμοσμένα στα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από τα αποτελέσματα χρήσης του 1997-2002.

Οι προβλέψεις για τις κατηγορίες φυράματα και νεοσσοί βασίσθηκαν στις τιμές του πίνακα 1 για το έτος 2002, τιμή φυράματος ίση με 0,32€ και τιμή αγοράς νεοσσού 0,39€. Έγινε και εδώ η παραδοχή ότι θα παραμείνουν σταθερές για τα επόμενα πέντε χρόνια.

Οι αποδοχές των ιδιοκτητών κρατήθηκαν στα ίδια επίπεδα και μέσα στην πενταετία δεν προβλέπεται πρόσληψη νέου προσωπικού. Στο γεγονός αυτό συμβάλλουν οι εκσυγχρονισμοί

που θα λάβουν χώρα με αποτέλεσμα την αυτοματοποίηση των καθημερινών εργασιών όπως αναφέρθηκε εκτενέστερα παραπάνω.

Οι φόροι υπολογίστηκαν κατ' εκτίμηση με βάση τον τρόπο που περιγράψαμε στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης. Σαν συντελεστές φορολόγησης χρησιμοποιήθηκαν αυτοί του οικονομικού έτους 2002. Στα ποσά των φόρων αναμένεται αύξηση γιατί αυξάνονται οι πωλήσεις της εταιρείας.

Οι τόκοι είναι ήδη καθορισμένοι από την ΑΤΕ και η στρατηγική της εταιρείας είναι να χρηματοδοτήσει τις μελλοντικές της επενδύσεις από ίδια κεφάλαια και να μην κατατρέξει σε εξωτερικό δανεισμό. Με αυτό το τρόπο η εταιρεία θα παρουσιάσει μικρότερη αναμενόμενη απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της όμως θα μειώσει το χρηματοοικονομικό κίνδυνο που διατρέχει. Επειδή η επιχείρηση ασχολείται με την πρωτογενή παραγωγή, και γνωρίζοντας από την βιβλιογραφία ότι οι επιχειρήσεις αυτού του τομέα παρουσιάζουν συνήθως υψηλό επιχειρηματικό κίνδυνο, η δανειοδότηση πρέπει να συγκρατηθεί σε χαμηλό επίπεδο ώστε ο συνολικός κίνδυνος που θα αντιμετωπίσει να μην είναι υπερβολικός.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27: Προβλεπόμενο κόστος πωληθέντων (ποσά σε €.)

ΚΟΣΤΟΣ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΤΗ				
	1ο	2ο	3ο	4ο	5ο
	Έτος 2003	Έτος 2004	Έτος 2005	Έτος 2006	Έτος 2007
Φυράματα	353.576,96 €	353.576,96 €	437.854,21 €	437.854,21 €	522.131,46 €
Νεοσσοί	91.104,00 €	91.104,00 €	112.819,20 €	112.819,20 €	134.534,40 €
Φάρμακα-Εμβόλια-Βιταμίνες	11.680,00 €	11.680,00 €	14.464,00 €	14.464,00 €	17.248,00 €
Απολύμανση	117,00 €	117,00 €	117,00 €	117,00 €	117,00 €
Αμοιβές προσωπικού παραγωγής με το σύνολο των επιβαρύνσεων τους	27.389,20 €	27.389,20 €	27.389,20 €	27.389,20 €	27.389,20 €
Λοιπές αμοιβές & έξοδα τρίτων παραγωγής (φορτωτικά)	6.671,61 €	6.671,61 €	8.261,85 €	8.261,85 €	9.852,06 €
Έξοδα Λογιστηρίου	1.144,90 €	1.144,90 €	1.144,90 €	1.144,90 €	1.144,90 €
Φόροι-Τέλη	4.263,76 €	4.263,76 €	5.841,86 €	5.841,86 €	7.432,14 €
Ηλεκτρική Ενέργεια παραγωγής	2.329,74 €	2.329,74 €	2.329,74 €	2.329,74 €	2.329,74 €
ΟΤΕ	558,25 €	558,25 €	558,25 €	558,25 €	558,25 €
Καύσιμα παραγωγής	9.344,00 €	9.344,00 €	11.571,20 €	11.571,20 €	13.798,40 €
Έξοδα συντήρησης, επισκευών παραγωγής: καθαρισμός κτιρίων	2.817,75 €	2.817,75 €	2.817,75 €	2.817,75 €	2.817,75 €
Αγορά Ανταλλακτικών	1.468,00 €	1.468,00 €	1.468,00 €	1.468,00 €	1.468,00 €

Εξοδα δόσης δανείου από Α.Τ.Ε	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €
Εξοδα μεταφορών	943,30 €	943,30 €	943,30 €	943,30 €	943,30 €
Αποσβέσεις παγίων παραγωγής	26.756,90 €	22.230,94 €	30.282,21 €	29.240,39 €	39.108,65 €
Συνολικό κόστος προϊόντων	546.565,18 €	542.039,22 €	664.262,48 €	663.220,66 €	787.273,06 €
Ποσοστό α' υλών στο συνολικό κόστος	81,36%	82,04%	82,90%	83,03%	83,41%

Τα πάγια στοιχεία που θα αποσβεστούν μελλοντικά είναι ο εξοπλισμός που θα χρησιμοποιηθεί για τον εκσυγχρονισμό, οι νέοι πτηνοτροφικοί θάλαμοι και ο εξοπλισμός τους. Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων εφαρμόστηκε η μέθοδος σταθερής απόσβεσης ενώ οι συντελεστές που θα χρησιμοποιηθούν είναι 12% για τον εξοπλισμό και 8% για τα κτήρια. Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι αποσβέσεις υπολογίστηκαν μόνο για το μη επιδοτούμενο τμήμα των παγίων στοιχείων. Όπως αναφέραμε το 2003 πραγματοποιούνται εκσυγχρονισμοί οι οποίοι κατά 30% θα επιδοτηθούν από το Υπουργείο Γεωργίας. Το έτος 2005 και 2007 έχουμε την κατασκευή των νέων θαλάμων και την απόκτηση του εξοπλισμού τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 28: Υπολογισμός αξίας προβλεπόμενου παγίου εξοπλισμού

ΠΑΓΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	Αξία εξοπλισμού	Επιχορ. τμήμα	Μη επιχορ. Τμήμα
Εκσυγχρονισμός για βελτίωση αερισμού	6.000,00 €	1.800,00 €	4.200,00 €
Αντικατάσταση θερμομητέρων με αερόθερμα	3.000,00 €	900,00 €	2.100,00 €
Σύστημα αυτόματου γεμίσματος των δεξαμενών	1.320,65 €	396,20 €	924,46 €
Σύστημα δροσισμού με υδροπάνελ	19.075,60 €	5.722,68 €	13.352,92 €
Σύνολο εξοπλισμού μονάδας 2005	37.351,06 €	-	37.351,06 €
Σύνολο εξοπλισμού μονάδας 2007	37.351,06 €	-	37.351,06 €
Σύνολο	104.098,37 €	8.818,88 €	95.279,50 €

Με βάση τα ποσά αυτά υπολογίστηκαν οι αποσβέσεις των παγίων στοιχείων καθώς και η υπολειμματική τους αξία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 29: Ετήσιες αποσβέσεις του εξοπλισμού των θαλάμων της επιχείρησης και η υπολειμματική τους αξία (ποσά σε €)

	Μη επιχορ. Τμήμα της Αξίας	Αποσβέσεις 2003-2007	Συνολικές Αποσβέσεις	Υπολειμματική Αξία
Εκσυγχρονισμός για βελτίωση	4.200,00 €	504,00 €	2.520,00 €	3.480,00 €

αερισμού				
Αντικατάσταση θερμομητέρων με αερόθερμα	2.100,00 €	252,00 €	1.260,00 €	1.740,00 €
Σύσ/μα αυτόματου γεμίσματος των δεξαμενών	924,46 €	110,94 €	554,68 €	765,97 €
Σύσ/μα δροσισμού με υδροπάνελ	13.352,92 €	1.602,35 €	8.011,75 €	11.063,85 €
Σύνολο εξοπλισμού μονάδας 2005	37.351,06 €	4.482,13 €	13.446,38 €	23.904,68 €
Σύνολο εξοπλισμού μονάδας 2007	37.351,06 €	4.482,13 €	4.482,13 €	32.868,93 €
Σύνολο	95.279,50 €	11.433,54 €	30.274,94 €	73.823,43 €

Στην πρώτη στήλη του πίνακα καταγράφεται το μη επιχορηγούμενο ποσό που δαπανήθηκε για την αγορά του εξοπλισμού ενώ στην δεύτερη στήλη καταγράφονται οι ετήσιες αποσβέσεις υπολογισμένες με το συντελεστή 12%. Αναφέρουμε ειδικά, ότι οι εκσυγχρονισμοί στους υφιστάμενους θαλάμους θα λάβουν χώρα στις αρχές του 2003 και θα αρχίσουν να αποσβένονται από το ίδιο έτος. Ο εξοπλισμός της μονάδας που θα λειτουργήσει το 2005 θα κατασκευαστεί στα τέλη του 2004 και θα αρχίσει να αποσβένεται το 2005 και αντίστοιχα ο εξοπλισμός του θαλάμου που θα κατασκευαστεί στα τέλη του 2006 θα αρχίσει να αποσβένεται το 2007. Οι ετήσιες αποσβέσεις από ότι φαίνεται είναι σταθερές. Ο υπολογισμός της υπολειμματικής αξίας γίνεται ως εξής: αφαιρούμε από την αρχική αξία των παγίων στοιχείων την συνολική αποσβεσμένη αξία. Έτσι προκύπτει ότι η συνολική υπολειμματική αξία του μηχανολογικού εξοπλισμού στο τέλος του 2007 θα ισούται με 78.305,56 €.

Στη συνέχεια, όσο αφορά τις αποσβέσεις των νέων κτηριακών εγκαταστάσεων πρέπει να επισημάνουμε ότι θα υπολογιστούν επί της αξίας κτήσεως των παγίων. Για αυτό το λόγο υπολογίζουμε την καθαρή αξία των παγίων αφαιρώντας από την αξία των παγίων, όπως αυτή διαμορφώνεται από το σχέδιο δράσεως, τον ΦΠΑ (18% της αξίας). Οι ετήσιες αποσβέσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας την μέθοδο σταθερής απόσβεσης και συντελεστή 8%.

Στον πίνακα 30 αναγράφονται οι ετήσιες αποσβέσεις αλλά και η υπολειμματική αξία των κτηρίων στο τέλος του 2007.

ΠΙΝΑΚΑΣ 30: Υπολογισμός των αποσβέσεων και της Υπολειμματικής Αξίας των παγίων στοιχείων (ποσά σε €)

	Αξία Παγίων με ΦΠΑ	Αξία Παγίων Χωρίς Φ.Π.Α	Αποσβέσεις 2005-2007	Συνολική αποσβεσμένη Αξία	Υπολειμματική Αξία
--	--------------------	-------------------------	----------------------	---------------------------	--------------------

Θάλαμος 2005	79.445,45 €	67.326,65 €	5.386,13 €	16.158,40 €	63.287,05 €
Θάλαμος 2007	79.445,45 €	67.326,65 €	5.386,13 €	5.386,13 €	74.059,32 €
Σύνολο	158.890,90 €	134.653,30 €	5.386,13 €	21.544,53 €	137.346,37 €

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ

Από ότι φαίνεται το συνολικό κόστος πωληθέντων έχει υπολογισθεί ως το 90,93% του κύκλου εργασιών δηλαδή σημειώνει μία αύξηση της τάξεως του 1,52% από την εξαετία 1997-2002 αλλά τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας μειώνονται κατά 0,03%. Η μείωση αυτή ήταν αναμενόμενη και προέρχεται αφ' ενός από το γεγονός ότι η φύση της επιχείρησης δεν έχει μεγάλα κόστη για την προώθηση των προϊόντων (παρέμειναν σταθερά με το σχέδιο δράσεως) και αφ' ετέρου τα έξοδα αυτά μοιράζονται τώρα σε μεγαλύτερο αριθμό πτηνών. Η αύξηση όμως που παρατηρείται στο συνολικό κόστος πωληθέντων οφείλεται στην αύξηση του κύκλου εργασιών γιατί για παράδειγμα το να αυξήσω τον αριθμό των πτηνών αυξάνει και την κατανάλωση της τροφής τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 32: Κόστος πωληθέντων και Έξοδα Διοικητικής Λειτουργίας % του Κύκλου Εργασιών τα έτη 2003-2007.

	ΕΤΗ					Μ.Ο
	2003	2004	2005	2006	2007	
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (πωλήσεις σε €)	550.297,13	550.297,13	681.463,84	681.463,84	812.630,55	655.230,50
Μείον : Κόστος πωληθέντων (σε €)	505.033,71	505.033,71	617.615,46	617.615,46	730.209,39	595.101,55
% επί του κύκλου εργασιών	91,77%	91,77%	90,63%	90,63%	89,86%	90,93%
Έξοδα Λειτουργίας (σε €)	8.374,76	8.374,76	9.965,00	9.965,00	11.555,21	9.646,95
% επί του κύκλου εργασιών	1,52%	1,52%	1,46%	1,46%	1,42%	1,48%
Συνολικό κόστος πωληθέντων	546.565,18	542.039,22	664.262,48	663.220,66	787.273,06	640.672,12

Από την μελέτη του παραπάνω πίνακα παρατηρούμε ότι η εταιρεία βρίσκεται σε οριακά επίπεδα όσον αφορά την κερδοφορία, αλλά από το έτος 2006 και μετά η κατάσταση προβλέπεται σαφώς βελτιωμένη. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το κόστος πωληθέντων αρχίζει να μειώνεται από το 2006 καθώς και τα έξοδα λειτουργίας ενώ αυξάνει ο κύκλος εργασιών λόγω της επέκτασης στον αριθμό των εκτρεφόμενων νεοσσών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 31: Προβλεπόμενος Λογαριασμός Χρήσεως της πενταετίας 2002-2007

	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ & ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ				
	1ο	2ο	3ο	4ο	5ο
	Έτος 2003	Έτος 2004	Έτος 2005	Έτος 2006	Έτος 2007
ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (πωλήσεις)	550.297,13 €	550.297,13 €	681.463,84 €	681.463,84 €	812.630,55 €
Μείον :Κόστος πωληθέντων	505.033,71 €	505.033,71 €	617.615,46 €	617.615,46 €	730.209,39 €
ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ	45.263,42 €	45.263,42 €	63.848,38 €	63.848,38 €	82.421,16 €
Πλέον :Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	2.173,50 €	2.173,50 €	2.173,50 €	2.173,50 €	2.173,50 €
ΣΥΝΟΛΟ	47.436,92 €	47.436,92 €	66.021,88 €	66.021,88 €	84.594,66 €
Μείον :Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	1.703,15 €	1.703,15 €	1.703,15 €	1.703,15 €	1.703,15 €
Έξοδα λειτουργίας - διαθέσεως	6.671,61 €	6.671,61 €	8.261,85 €	8.261,85 €	9.852,06 €
Έξοδα μετεγκατάστασης & εκσυγχρονισμού					
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ	39.062,16 €	39.062,16 €	56.056,88 €	56.056,88 €	73.039,45 €
Πλέον :Πιστωτικοί Τόκοι	3.310,32 €	3.458,88 €	3.747,68 €	4.266,10 €	4.831,32 €
Μείον : Λοιπές δαπάνες					
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΤΟΚΩΝ,ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	42.372,48 €	42.521,04 €	59.804,56 €	60.322,98 €	77.870,77 €
Μείον :Χρεωστικοί τόκοι	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ	35.972,67 €	36.121,23 €	53.404,75 €	53.923,17 €	71.470,96 €
Μείον:Αποσβέσεις (χωρίς τις ενσωματωμένες στο κόστος παραγωγής)	26.756,90 €	22.230,94 €	30.282,21 €	29.240,39 €	39.108,65 €
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ προ φόρων	9.215,77 €	13.890,29 €	23.122,54 €	24.682,78 €	32.362,31 €
Πλέον:Υπόλοιπο κερδών προηγούμενων χρήσεων	110.343,97 €	115.295,98 €	124.922,51 €	142.203,18 €	161.044,10 €
Μείον: Φόρος εισοδήματος	4.263,76 €	4.263,76 €	5.841,86 €	5.841,86 €	7.432,14 €
ΚΕΡΔΗ	115.295,98 €	124.922,51 €	142.203,18 €	161.044,10 €	185.974,27 €

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ

Στον πίνακα 33, έχουν υπολογιστεί οι προβλεπόμενοι δείκτες για την επιχειρησή μας. Παρατηρούμε μια σταθερή αύξηση στους δείκτες μικτού κέρδους και στο περιθώριο καθαρού κέρδους. Αυτό μας δείχνει ότι η εταιρεία εξακολουθεί να παραμένει βιώσιμη παρά το γεγονός ότι οι επενδύσεις που θα πραγματοποιήσει θα χρηματοδοτηθούν κατά 70% με ίδια κεφάλαια, έτσι ώστε να αποφύγει τον εξωτερικό δανεισμό και τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο. Οι δείκτες όμως αυτοί περυσιάζουν μια πτώση σε σχέση με τους αντίστοιχους της περιόδου 1997-2002. Η πτώση αυτή οφείλεται στα μεγάλα ποσά ιδίων κεφαλαίων που δέσμευσε για τις αγορές της και όπως γνωρίζουμε τα ίδια κεφάλαια έχουν μεγαλύτερο κόστος από τα ξένα. Επομένως το σχέδιο δράσεως δεν είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο στα μεγάλα ποσά ιδίων κεφαλαίων που χρησιμοποιήθηκαν για την χρηματοδότηση του σχεδίου και παρουσιάζει περιθώρια ασφάλειας, δεδομένου και του γεγονότος ότι οι προβλέψεις έχουν γίνει με βάση την αρχή της συντηρητικότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 33: Διάφοροι αριθμοδείκτες της εξαετίας 1997-2002.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΙ ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ		1ο	2ο	3ο	4ο	5ο
		Έτος 2003	Έτος 2004	Έτος 2005	Έτος 2006	Έτος 2007
1. Περιθώριο Μικτού Κέρδους	<u>Μικτά Κέρδη</u> x100					
	Πωλήσεις					
2. Περιθώριο Καθαρού Κέρδους	<u>Καθαρά Κέρδη</u> x100					
	Πωλήσεις					
3. Αποδοτικότητα Ιδίων Κεφαλαίων	<u>Καθαρά Κέρδη</u> x100					
	Ίδια Κεφάλαια					
4. Ανάπτυξη Εργασιών	$(K.E. t / K.E. t-1) - 1 \times 100$					

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟ ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρακάτω δίνεται το προβλεπόμενο ταμειακό πρόγραμμα της πενταετίας. Πρέπει να αναφέρουμε ότι το έτος 2003 σαν εισροή θεωρείται και το ποσό της χρηματοδότησης από εθνικό πόρο για την μελλοντική επέκταση. Τις χρονιές 2004 και 2006 το ταμειακό αποτέλεσμα έχει αρνητικές τιμές διότι όλα τα ρευστά της επιχείρησης χρησιμοποιήθηκαν για την πληρωμή των παγίων στοιχείων. Παρ'όλα αυτά τα κέρδη από προηγούμενες χρονιές στηρίζουν την ρευστότητα της επιχείρησης με αποτέλεσμα το έτος 2007 να παρουσιάζεται σαφώς βελτιωμένη η κατάσταση με ταμειακό αποτέλεσμα ίσο με 86.950,68.

Επιπλέον η εταιρεία διαθέτει μια σειρά πλεονεκτημάτων που μειώνουν σημαντικά τον επιχειρηματικό κίνδυνο:

- ▶ Η παράλληλη ενασχόληση των ιδιοκτητών με παραγωγικές δραστηριότητες μειώνει σημαντικά την πιθανότητα οικονομικής κατάρρευσης σε περιόδους κρίσεων, αφού οι διάφορες πηγές εισοδήματος μπορούν να στηρίξουν τις αυξημένες απαιτήσεις των παραγωγικών δραστηριοτήτων σε ρευστά.
- ▶ Γνωρίζουμε ότι το κλειδί για την επιτυχία είναι το ανθρώπινο δυναμικό που στελεχώνει την επιχείρηση. Οι ιδιοκτήτες της «Ηπειρος Ο.Ε» διαθέτουν πολυετή, βαθιά γνώση της αγοράς και τεχνογνωσία και είναι σε θέση να διαθέσουν τα προϊόντα τους στην αγορά.
- ▶ Η χρηματοδότηση μέρους της επένδυσης από εθνικό φορέα σε μορφή επιδότησης θα θα αποτρέψει την επιχείρηση από το δανεισμό που απαιτείται για τις αναγκαίες βελτιώσεις και επεκτάσεις.
- ▶ Το σημαντικότερο πλεονέκτημα της εταιρείας αποτελεί η καλή συνεργασία με την ιδιωτική εταιρεία του κλάδου. Η «Ηπειρος Ο.Ε» προσπαθεί να προσφέρει προϊόντα βελτιωμένης ποιότητας και αυτό είναι ένα γεγονός που εκτιμάται ιδιαίτερα από την εταιρεία του κλάδου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 34: Προβλεπόμενο ταμειακό αποτέλεσμα της πενταετίας 2003-2007.

	2003	2004	2005	2006	2007
Α΄ Εισροές					
Από πωλήσεις	550.297,13 €	550.297,13 €	681.463,84 €	681.463,84 €	812.630,55 €
Εσοδα (Τόκοι & Κεφαλαιοποίηση Μισθών)	5.483,82 €	5.632,38 €	2.603,96 €	7.769,00 €	4.320,37 €
Αποσβέσεις	26.756,90 €	22.230,94 €	22.330,49 €	25.485,39 €	25.596,31 €
Δάνεια	6.399,81 €	6.399,81 €		- €	- €
Επιδότησεις	8.818,88 €				
Σύνολο Εισροών	597.756,54 €	584.560,26 €	706.398,29 €	714.718,23 €	842.547,23 €
Β΄ Εκροές					
Για Πάγια	29.396,25 €	104.677,71 €	- €	104.677,71 €	- €
Κόστος Πωληθέντων	505.033,71 €	505.033,71 €	617.615,46 €	617.615,46 €	730.209,39 €
Εξοδα Διοικητικής Λειτουργίας & Διαθέσεως	8.374,76 €	8.374,76 €	9.965,00 €	9.965,00 €	11.555,21 €
Εξόφληση Δανείου(Κεφάλαιο & Τόκοι)	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €	6.399,81 €
Φόροι	4.263,76 €	4.263,76 €	5.841,86 €	5.841,86 €	7.432,14 €
Σύνολο Εκροών	553.468,29 €	628.749,75 €	639.822,13 €	744.499,84 €	755.596,55 €
Γ΄ Ταμειακό Αποτέλεσμα	44.288,25 €	-44.189,49 €	66.576,16 €	-29.781,61 €	86.950,68 €
Δ΄ Συσσωρευτικό Αποτέλεσμα	44.288,25 €	98,75 €	66.674,91 €	36.893,30 €	123.843,99 €

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

1. Σπαθής Π., «Χρηματοοικονομική Διοίκηση Γεωργικών Επιχειρήσεων και Εκμεταλλεύσεων», Εκδόσεις Στοχαστής, Α΄ έκδοση, Αθήνα, 1999.
2. Γιαννακόπουλος Α.Λ. και Τσερβένη-Γούση Α.Σ., «Ορνιθοτροφία», Σύγχρονη παιδεία, Θεσσαλονίκη, 2001.

ΞΕΝΗ

1. Stutely R., “The definitive business plan”, Prentice Hall, Second Edition, 2002.
2. Colin D., “Management Accounting for business decisions”, Thomson Learning, Second Edition, 2001.

ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

1. Αρχεία τμήματος Ζωϊκής Παραγωγής Υπουργείου Γεωργίας.
2. Αρχεία Εταιρείας «Ηπειρος Ο.Ε.».
3. Υπουργείο Γεωργίας, «Επενδύσεις στην μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων. Οδηγός Εφαρμογής».
4. Preparing a Business Plan, A Plan for Agricultural producers, Agriculture and Agri-Food Canada. www.agf.gov.bc.ca.
5. Περιοδικό, «Ελληνική Πτηνοτροφία», Τριμηνιαία Έκδοση.
6. Σύνδεσμος Πτηνοτροφικών Επιχειρήσεων Ελλάδας, «Πτηνοτροφία», Μηνιαίο Περιοδικό.
7. Περιοδικό «Η Πτηνοτροφία σήμερα», Δίμηνες εκδόσεις.
8. Υπουργείο Εργασίας, www.ypergka.gr/topics
9. <http://www.da.gov.ph/agribiz/broiler.html>
10. Συλλογική σύμβαση εργασίας για τους όρους αμοιβής και εργασίας των μισθωτών που απασχολούνται σε πτηνοτροφικές και εκκολαπτικές επιχειρήσεις Εμπορίας Πουλερικών όλης της χώρας. <http://www.fgi.org.gr/etai/ptinotrofikes.htm>.
11. Υπουργείο οικονομικών, «οδηγίες για τη συμπλήρωση της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων οικονομικού έτους 2002».

